

PEDAGOGIA

Mikel GRACIA *ESPARZA*

ELORRI IKASTETXE
PUBLIKOKO HIZKUNTZA
EREDU ETA PROGRAMEN
ANTOLAKETA LEHEN
HEZKUNTZAN

GBL 2020

Lehen Hezkuntzako Irakasleen Gradua

Lehen Hezkuntzako Irakasleen Gradua
Grado en Maestro en Educación Primaria

Gradu Bukaerako Lana

Trabajo Fin de Grado

**Elorri Ikastetxe Publikoko hizkuntza eredu eta
programen antolaketa Lehen Hezkuntzan**

Mikel GRACIA ESPARZA

GIZA ETA GIZARTE ZIENTZIEN FAKULTATEA
FACULTAD DE CIENCIAS HUMANAS Y SOCIALES

NAFARROAKO UNIBERTSITATE PUBLIKOA
UNIVERSIDAD PÚBLICA DE NAVARRA

Ikaslea / Estudiante

Mikel Gracia Esparza

Izenburua / Título

Elorri Ikastetxe Publikoko hizkuntza eredu eta programen antolaketa Lehen Hezkuntzan

Gradu / Grado

Lehen Hezkuntzako Irakasleen Gradua / Grado en Maestro en Educación Primaria

Ikastegia / Centro

Giza, Gizarte eta Hezkuntza Zientzien Fakultatea / Facultad de Ciencias Humanas, Sociales y de la Educación
Nafarroako Unibertsitate Publikoa / Universidad Pública de Navarra

Zuzendaria / Director-a

Jaione Apalategi Begiristain

SAILA / DEPARTAMENTO

Giza eta Hezkuntza Zientziak / Ciencias Humanas y de la Educación

Ikasturte akademikoa / Curso académico

2019/2020

Seihilekoa / Semestre

Udaberria / Primavera

Hitzaurrea

2007ko urriaren 29ko 1393/2007 Errege Dekretua, 2010eko 861/2010 Errege Dekretuak aldatuak, Gradu ikasketa ofizialei buruzko bere III. kapitulu hau ezartzen du: “ikasketa horien bukaeran, ikasleek Gradu Amaierako Lan bat egin eta defendatu behar dute [...] Gradu Amaierako Lanak 6 eta 30 kreditu artean edukiko ditu, ikasketa planaren amaieran egin behar da, eta tituluarekin lotutako gaitasunak eskuratu eta ebaluatu behar ditu”.

Nafarroako Unibertsitate Publikoaren Haur Hezkuntzako Irakaslearen Graduak, ANECAk egiaztatutako tituluaren txostenaren arabera, 12 ECTSko edukia dauka. Abenduaren 27ko ECI/3857/2007 Aginduak, Haur Hezkuntzako irakasle lanetan aritzeko gaitzen duten unibertsitateko titulu ofizialak egiaztatzeko baldintzak ezartzen dituenak arautzen du titulu hau; era subsidiarioan, Unibertsitatearen Gobernu Kontseiluak, 2013ko martxoaren 12ko bileran onetsitako Gradu Amaierako Lanen arautegia aplikatzen da.

ECI/3857/2007 Aginduaren arabera, Haur Hezkuntzako Irakaslearen ikasketa-plan guztiak hiru modulutan egituratzen dira: lehena, oinarrizko prestakuntzaz arduratzen da, eduki sozio-psiko-pedagogikoak garatzeko; bigarrena, didaktikoa eta diziplinakoa da, eta diziplinen didaktika biltzen du; azkenik, Practicum daukagu, zeinean graduko ikasleek eskola praktikan lortu behar dituzten gaitasunak deskribatzen baitira. Azken modulu honetan dago Gradu Amaierako Lana, irakaskuntza guztien bidez lortutako gaitasun guztiak islatu behar dituen. Azkenik, ECI/3857/2007 Aginduak ez duenez zehazten gradua lortzeko beharrezkoak diren 240 ECTSak nola banatu behar diren, unibertsitateek ahalmena daukate kreditu kopuru bat zehazteko, aukerako irakasgaiak ezarriz, gehienetan.

Beraz, ECI/3857/2007 Agindua betez, beharrezkoa da ikasleak, Gradu Amaierako Lanean, erakus dezan gaitasunak dituela hiru moduluetan, hots, oinarrizko prestakuntzan, didaktikan eta diziplinan, eta Practicumean, horiek eskatzen baitira Haur Hezkuntzako Irakasle aritzeko gaitzen duten unibertsitateko titulu ofizial guztietan.

Lan honetan, oinarrizko prestakuntzako moduluak bidea eman digu Lehen Hezkuntzako oinarriak ezagutzera, hezkuntza sistemako baldintzatzaile politiko eta legegileak ezagutzera Europa, Espainia eta Nafarroa mailan eta Ikastetxeko Hizzkuntza Proiektuaren kudeaketa definitzera.

Didaktika eta diziplinako modulua nabarmentzen da hizkuntzaren irakaskuntza egoerak azalduz eta eleaniztasunarekin erlazionatutako testuinguruak aztertuz. Modulu honetatik ere zehazten da hizkuntzen inguruko curriculumaren eta komunikazioaren oinarrizko printzipioen ezagutza eta atzerriko hizkuntza batean adierazten jakitea.

Halaber, Eskola praktikak (1, 2 eta 3) modulua garatzen da ikastetxeko errealitatea teoriarekin eta praktikarekin erlazionatuz, hezkuntza erakundeko sektore ezberdinek dituzten harremanak ezagutzuz, hezkuntza sistemako prozesuen segimendua eginez eta Lehen Hezkuntzako ikasleen prozesu komunikatiboak aztertuz.

Azkenik, aukerako aipamen modulua bidea eman digu metodologia tradizionaletik haratago joatera, pentsamendu irekiago bat garatuz, jarduera berritzaileak ikasiz eta ideei propioak asmatzeko aukerak eskainiz.

Beste alde batetik, ECI/3857/2007 Aginduak ezartzen du, Gradua amaitzerako, ikasleek gaztelaniazko C1 maila eskuratuta behar dutela. Horregatik, hizkuntza gaitasun hau erakusteko, hizkuntza honetan idatziko dira “El motivo del Trabajo de Fin de Grado” eta “Conclusiones y cuestiones abiertas” atalak, baita hurrengo atalean aipatzen den laburpen derrigorrezkoa ere.

Laburpena

Gradu Bukaerako lan hau hiru zati nagusitan banatzen da. Lehenengo zatian, lan hau egitearen arrazoiak, lortu nahi ditugun helburuak eta gaiari buruzko zenbait argibide azaltzen ditugu lanaren hasierako aspektuak aurkezteko eta gaia testuinguruan kokatzeko. Bigarren zatian, hizkuntzen irakaskuntzen inguruko alderdi teorikoak adierazten dira, lana ulertzeko beharrezkoak diren oinarriko kontzeptuak argituz, gaiaren inguruko oinarri legalak azalduz eta aditu eta profesionalen ikerketen berri emanez. Ondoren, lan honetako hirugarren partean kasu erreal bat aztertzeo aukeratu dugun Elorri Ikastetxe Publikoaren ezaugarriak deskribatzen dira. Hirugarren zatia atal praktikoari dagokio. Kasu honetan, aztertuko dugun ikastetxeko Hizkuntza Batzordearentzat, haien betebeharrekin erlazionatutako galdetegi bat prestatu dugu batzordeko kideek bete dezaten. Galdetegi honen bidez jasotako datuekin, ikastetxe honen hizkuntzen irakaskuntzarekin erlazionatutako kanpoko eta barneko aspektu positibo eta negatiboak analizatuko ditugu. Bukatzeko, atal teorikotik eta praktikotik egindako hausnarketak eta eztabaida irekiak adieraziko ditugu.

Hitz gakoak: hizkuntza; eredu; programa; irakaskuntza; batzordea

Resumen

Este Trabajo de Fin de Grado se divide en tres partes principales. En la primera parte, para exponer los principales aspectos del trabajo y contextualizar el tema, explicamos las razones de realizar este trabajo, los objetivos que pretendo conseguir y algunas aclaraciones necesarias. En la segunda parte, se indican los aspectos teóricos relacionados con la enseñanza de idiomas, aclarando conceptos imprescindibles para la comprensión del trabajo, explicando sus bases legales y exponiendo investigaciones de expertos y profesionales. Después, se describen las características del colegio que hemos elegido para analizar un caso real. El tercer fragmento corresponde a la parte práctica. En este caso, hemos preparado un cuestionario dirigido a la comisión de idiomas del centro, relacionado con sus funciones habituales. Con los datos recopilados, analizaremos los aspectos positivos y negativos del centro, relacionados

con la enseñanza de idiomas. Para terminar, expondremos las reflexiones y los debates abiertos.

Palabras clave: idioma; modelo; programa; educación; comisión

Abstract

The Final Year Project is divided into three parts. Firstly, in order to expose the main aspects of the work and contextualize it, the reasons for carrying out this project are presented as well as the objectives stated to achieve and some clarification of the theme. The second part deals with theoretical aspects related to language teaching, introduces necessary concepts, explains its legal bases and presents some research studies. Then, a description with the characteristics of the school analyzed is provided. The third part corresponds to the practical work. A questionnaire concerning their usual roles was addressed to the Language Commission of the education center. The data collected were used to analyze the positive and negative aspects of the center regarding language teaching. Finally, some reflections and further discussion are presented.

Keywords: language; model; programme; teaching; commission

AURKIBIDEA

1. SENTIDO DE NUESTRO TRABAJO FIN DE GRADO	1
1.1. Antecedentes	1
1.2. Objetivos	2
1.3. Temas	3
2. OINARRIZKO ADIGAIK	6
2.1. Lehen hezkuntza aldia edo etapa eta ikastetxea	6
2.2. Hizkuntza ereduak	6
2.3. Hizkuntza programak	8
2.4. Hizkuntza Tratamendu Bateratua	9
2.5. Hizkuntza proiektua	10
2.6. D ereduak	11
2.7. Atzerriko hizkuntza	11
2.8. Curriculuma	12
3. HIZKUNTZEN IRAKASKUNTZAREN GAINEKO FUNTSEZKO BILAKAERA	13
3.1. Oinarri legalak	13
3.1.1. Europako Erreferentzia Marko Bateratua	13
3.1.2. 8/2013 ED LOMCE eta bere egungo testuingurua	14
3.1.3. LOMLOE proiektua	15
3.1.4. 60/2014 FD Lehen Hezkuntzako Curriculuma	16
3.1.5. Eleaniztasunaren gaineko eredu eta programak	17
3.1.6. Ikastetxeko hizkuntza proiektua egiteko jarraibideak 2019/2020 ikasturtean	18
3.1.7. Ikastetxeak eta atzerriko hizkuntza programak	19
3.2. Oinarri zientifikoak	20
3.2.1. Adituen ekarpenak	20
3.2.2. Eurydice	23
3.3. Oinarri errealak	27
3.3.1. Elorri IPko testuinguru historikoa	27
3.3.2. Irakasle eta zuzendaritza taldeak	28
3.3.3. Ikastetxeko matrikulazio kanpaina	28
3.3.4. Hizkuntza eredu eta programak	29
3.3.5. Instalazioak	29
3.3.6. Ordutegia	30

3.3.7. <i>Ikastetxearen hizkuntza proiektua</i>	30
3.3.8. <i>Euskarabidea</i>	30
3.3.9. <i>NIZE</i>	31
3.3.10. <i>Nafarroako eskola kontseiluko txostena eta Elorri IPko egoera</i>	32
4. DISEINU ETA METODOLOGI PROPOSAMENA	34
4.1. Kasu azterketa	35
4.1.1. <i>Aitzindariak</i>	35
4.1.2. <i>Definizioa</i>	35
4.1.3. <i>Kasu azterketaren ezaugarriak</i>	36
4.1.4. <i>Kasu azterketa motak</i>	37
4.1.5. <i>Metodo estrategia eta behaketa teknika</i>	38
4.1.6. <i>Abantailak eta desabantailak</i>	39
4.2. Datu bilketa	41
4.2.1. <i>Hizkuntza batzordearen ezaugarriak</i>	42
4.2.2. <i>Galdetegiaren prestaketa eta erantzunen azalpena</i>	43
4.2.3. <i>Jasotako Informazioaren antolaketa AMIA teknikaren bitartez</i>	53
4.2.4. <i>Analisia</i>	57
CONCLUSIONES Y CUESTIONES ABIERTAS	61
ERREFERENTZIAK	65
ERANSKINAK	69
I. Eranskina: Galdetegiko lehenengo galde-erantzunak	69
II. Eranskina: Galdetegiko bigarren galde-erantzunak	73
III. Eranskina: Galdetegiko hirugarren galde-erantzunak	77
IV. Eranskina: Galdetegiko laugarren galde-erantzunak	82
V. Eranskina: Galdetegiko bosgarren galde-erantzunak	83
VI. Eranskina: Galdetegiko seigarren galde-erantzunak	84
VII. Eranskina: Galdetegiko zazpigarren galde-erantzunak	86
VIII. Eranskina: Galdetegiko zortzigarren galde-erantzunak	87
IX. Eranskina: Galdetegiko bederatzigarren galde-erantzunak	89
X. Eranskina: Galdetegiko hamargarren galde-erantzunak	91

1. SENTIDO DE NUESTRO TRABAJO FIN DE GRADO

1.1. Antecedentes

Este Trabajo de Fin de Grado se basa principalmente en la enseñanza de los idiomas en el sistema educativo. En particular el TFM aborda el estudio de los modelos y programas lingüísticos desde su perspectiva legal, científica y real concretado en un estudio de caso aplicado a la etapa de primaria de un centro de educación pública de Pamplona/Iruña.

En estos cuatro años de formación universitaria de profesor de Educación Primaria, se analizan una gran cantidad de leyes que hay establecidas para gestionar la educación y en multitud de ocasiones se trabaja con el currículo, por tanto, llegando a entender el funcionamiento de este tipo de aspectos. Esta preparación, facilita la comprensión correcta de los aspectos legales y todo tipo de documentos que giran en torno al tema principal del trabajo.

Numerosos estudios de Pedagogía han confirmado que los alumnos que estudian en una educación bilingüe o multilingüe desarrollan grandes capacidades en diferentes ámbitos del estudio. Esta fue una de las razones por las que nos interesó un tema relacionado con los idiomas.

Por otra parte, pensamos que sería interesante aprender cómo un centro gestiona la educación de un idioma, sobre todo la de los idiomas extranjeros, ya que son los idiomas que normalmente los niños utilizan y visibilizan únicamente dentro del aula y no en su vida cotidiana.

Todo el estudio ha girado en torno a conocer la realidad del plurilingüismo en el curriculum de la etapa de primaria desde la realidad de un centro educativo público de modelo D. Queríamos conocer el diseño y la planificación de los idiomas en esta etapa de enseñanza, su uso en las aulas y en general, en todo lo referente a la organización y funcionamiento del centro educativo.

El euskera es uno de los idiomas oficiales en la Comunidad Foral de Navarra. A sabiendas de que la educación es una de las principales herramientas más apropiadas

para aprender, usar y garantizar su desarrollo, nos motivó saber que a raíz de este trabajo podríamos examinar la evolución que ha tenido en estas últimas décadas y ver su situación actual en el sistema educativo.

Por último agradecer especialmente la colaboración de la directora en la elaboración de este trabajo y la participación de los componentes de la comisión de idiomas del Colegio Público Elorri en las encuestas realizadas.

1.2. Objetivos

Este Trabajo de Fin de Grado tiene como finalidad comunicar y analizar diferentes asuntos.

Por un lado, en la parte teórica del trabajo, nuestra intención es informar sobre la situación y gestión de la educación de los idiomas a nivel Europeo, estatal (España) y autonómico (Navarra). Exponemos los marcos legales que engloban a esas cuestiones y diferentes opiniones y estudios de expertos en la materia. Esta información puede ser útil para investigadores que estudian el uso de los idiomas, para el profesorado que se ocupe de la enseñanza de los idiomas, para los alumnos universitarios que se están formando en un grado de educación, o para padres y madres que estén pensando en qué método lingüístico estudiarán sus hijos e hijas.

Por otro lado, en la parte práctica del trabajo analizamos las funciones que lleva a cabo la comisión de idiomas de un centro, en este caso, del Colegio Público Elorri. Basándonos en un caso real, trataremos de explicar el funcionamiento y la coordinación de un centro a la hora de preparar la enseñanza de los idiomas que trabajan, y a su vez, analizaremos sus debilidades, amenazas, posibilidades y puntos fuertes. Esta parte del trabajo puede ser útil para que otros centros aprendan y tomen nota sobre decisiones que ha tomado y actividades que ha propuesto este centro para gestionar la enseñanza de los idiomas. Al mismo tiempo pueden analizar las debilidades y fortalezas de esas gestiones para tenerlas en cuenta a la hora de realizar su proyecto lingüístico. Puede ser un método para que los centros tomen referencias de las ideas de los otros, beneficiándose mutuamente.

Además, esperamos sacar provecho del listado de preguntas que formularemos a la comisión de idiomas del centro. De este modo, podremos exponer un análisis completo sobre la preparación de la enseñanza de idiomas que lleva a cabo un colegio.

Por lo tanto, esperamos que este trabajo sea reconocido por su claridad al describir los diferentes aspectos sociales y legales en torno a la enseñanza de idiomas, y por su correcto análisis frente a un caso real de esta enseñanza en un centro educativo.

Por último, intentaremos llegar a la conclusión de si el sistema educativo le da la importancia que merece al multilingüismo, de si se cuidan los idiomas minoritarios y de si el centro que analizaremos fomenta el uso de diferentes idiomas entre otras cuestiones.

1.3. Temas

Este trabajo está dividido en dos partes diferenciadas: la parte teórica donde pretendemos situar el tema principal del trabajo correctamente, y la parte práctica donde investigamos y analizamos un caso real. En un proceso de investigación existen tres dimensiones: el conocimiento científico, la metodología y la intervención personal.

El conocimiento científico hace referencia a las fuentes informativas en las que nos hemos basado para realizar el trabajo. En esto se basa principalmente la parte teórica. Primero, se señalan los conceptos básicos que son necesarios explicar para poder entender este trabajo adecuadamente. Después, informamos sobre los ámbitos legales que rigen sobre la enseñanza hoy en día a nivel Europeo y estatal, pero sobretodo centrándonos en la situación de La Comunidad Foral de Navarra, ya que es donde estudiaremos el caso real de un centro educativo. A continuación, citaremos diferentes referencias sobre libros y estudios de pedagogos e investigadores especializados en la enseñanza de idiomas. Para terminar, describiremos las características del colegio que vamos a analizar y algunos aspectos relacionados con él.

De esta primera dimensión es importante tener claros los siguientes conceptos para comprender el trabajo con claridad.

En Navarra los centros ofrecen diferentes modelos lingüísticos según su ubicación y características. De este modo los padres pueden decidir que idiomas aprenderán sus hijos y a qué nivel.

Estos son los métodos lingüísticos que ofrecen hoy en día los centros educativos de Navarra:

- Modelo A: las enseñanzas se imparten en castellano y el euskera se trabaja como una asignatura.
- Modelo B: una parte de las asignaturas se trabajan en euskera, otra parte se trabajan en castellano y además existe como asignatura curricular la asignatura del idioma castellano.
- Modelo D: proporciona la enseñanza en euskera excepto la asignatura de castellano.
- Modelo G: las enseñanzas se imparten en castellano y no introduce la enseñanza del euskera en las aulas.
- British: consiste en la enseñanza de una parte de las asignaturas en euskera o castellano y la otra parte de las asignaturas en inglés mediante un currículo integrado entre España y Gran Bretaña.

Por otro lado, los centros, independientemente de los modelos lingüísticos que impartan, podrán incorporar en su enseñanza un programa de aprendizaje en un idioma extranjero. De este modo, algunas asignaturas se trabajaran en inglés, francés o alemán dependiendo del programa que escoja cada centro.

Estos son los tres tipos de programas de aprendizaje en Navarra:

- Programa de Aprendizaje en Inglés (PAI): además de la asignatura de inglés otras asignaturas también se trabajan en este idioma. El resto se impartirán en euskera o castellano dependiendo del modelo lingüístico del centro.
- Programa de Aprendizaje en Alemán (PAL): algunas asignaturas se trabajan en euskera o castellano y otras en alemán.
- Programa de Aprendizaje en Francés (PAF): parte de las lecciones se trabajan en euskera o castellano y otras en francés.

Navarra según la inclusión del euskera en la sociedad, está dividida en tres partes: la zona vascófona, la zona mixta y la zona no vascófona. En la zona vascófona ofrecen los modelos lingüísticos A, B y D, por lo tanto, la enseñanza del euskera es obligatoria. En la zona mixta, los niños podrán escolarizarse en los modelos A, B, D y G. Por último en la zona no vascófona se imparten los modelos A, D y G. Hay seis centros de Educación Infantil y Primaria que ofrecen el modelo British en Navarra y están situados en la zona mixta y en la zona no vascófona.

La dimensión metodológica expone el punto de partida y el método de trabajo que hemos optado por utilizar para realizar la investigación. A continuación describiremos la situación del objeto a investigar, nuestra fuente de información y el método que usaremos para recopilar los datos.

El caso real que investigaremos tiene lugar en el Colegio Público Elorri. Este centro está situado en un barrio de la ciudad de Pamplona, por lo tanto, pertenece a la zona mixta de Navarra. De este modo, tiene la opción de impartir las enseñanzas en cualquiera de los modelos A, B, D o G, pero en este caso solo ofrece la enseñanza en el modelo D. Cuando este colegio se inauguró en el año 1999, era el único centro educativo en el barrio, por lo tanto, estuvo impartiendo enseñanzas en castellano y en euskera hasta que en el siguiente curso, se abrió un nuevo colegio que ofrecía clases en castellano.

De momento, no incorpora ningún programa de aprendizaje en idiomas extranjeros, por lo tanto, todas las clases se trabajan en euskera, y el castellano y el inglés solo se estudian como asignatura.

De este modo, conociendo las características de este centro en torno a la enseñanza de idiomas, nos pondremos en contacto con la comisión de idiomas del centro, que tiene las atribuciones de gestionar la educación de los idiomas que se imparten, en este caso, del euskera, castellano e inglés. Prepararemos una lista de preguntas sobre conceptos que habremos explicado en la parte teórica del trabajo y que tengan relación con las funciones de esta comisión. Una vez escogidas las preguntas más convenientes, enviaremos el cuestionario a todos los miembros de la comisión para obtener diferentes puntos de vista.

La dimensión personal explica cuál ha sido la intervención del investigador con los datos recopilados. En este caso, con la información recogida, gracias a los cuestionarios, haremos un análisis objetivo del centro describiendo las fortalezas y debilidades internas, y los peligros externos y posibilidades.

2. OINARRIZKO ADIGAIAK

2.1. Lehen hezkuntza aldia edo etapa eta ikastetxea

Hurrek lehen hezkuntza 6 urterekin hasten dute. Lehen hezkuntza, derrigorrezkoa den lehenengo heziketa da, 0 eta 6 urteen artean jasotzen duten heziketa gurasoek erabakitzen dute. Lehen hezkuntza hamabi urte izan arte luzatzen da eta hortik aurrera, institutura salto egiten dute Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzarekin jarraitzeko. Hezkuntza aldi hau eskaintzen duten 170 ikastetxe publiko inguru daude Nafarroan eta ikastetxe horiek, hizkuntza eredu ezberdinak eskaintzen dituzte ikastetxearen ezaugarrien eta zonaldearen arabera.

Nafarroako Eskola Kontseiluko txostenean azaltzen den bezala, Lehen Hezkuntzaren helburu nagusiak, ikasleek ahozko ulermenaren eta adierazpenen ikasketak garatzea, idazmena eta kalkulua lantzea, kulturaren oinarrizko nozioak eskuratzea, bizikidetzeta eta ikastearen ohiturak erdiestea eta zentzu artistikoa eta sormena lantzea dira, ikasleen identitatearen garapenean lagunduko duen prestakuntza integral bat ziurtatzeko eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza jorratzeko prestatuak egoteko. Etapa honetan, esperientzia eta ikasketa ezberdinak integratuko dira eta bakoitzaren lan egiteko erritmoen arabera moldaketak egingo dira.

51/2014 FORU AGINDUA, ekainaren 2koa, Hezkuntzako kontseilariak emana, Nafarroako Foru Komunitateko Lehen Hezkuntzako ikastetxeetako irakaskuntzen ezarpena eta ordutegia arautzen ditu.

2.2. Hizkuntza ereduak

18/1986 Foru Legeak Nafarroa hiru zonaldeetan banatu zuen: eremu euskalduna, eremu mistoa eta eremu ez-euskalduna.

Zonaldearen arabera, Nafarroako hezkuntza sistemak hizkuntza eredu ezberdinak eskaintzen ditu, haurrak euskaraz edo gaztelaniaz eskolatzeko. 159/1988 Foru Dekretua, maiatzak 19koa, ikaskuntza ez-unibertsitarioan euskararen irakaskuntza txertatzen du Nafarroako Foru Komunitatean eta A, B eta D ereduak definitzen ditu.

“Hizkuntza ereduaren definizioa Euskal Autonomia Erkidegoan praktikan jarritakoaren argitan egin zen Nafarroan. Hala, beraz, euskararen eta euskarazko irakaskuntzarako hautatu ziren ereduak A, B, eta D izan ziren. Gainera, G eredu ere ezarri zen, euskara ezertarako kontuan hartzen ez zuena.” (Apalategi, 2007)

Eskolatzearen hasieran ikasleek aukeratzen duten hizkuntza ereduarekin jarraitu beharko dute ikaskuntza osoan. Zenbait kasutan ikasleek eskaera bat eginez, ereduz aldatzeko aukera izango dute.

- A eredu

Gaztelania irakaskuntzaren hizkuntza nagusia da eta euskara irakasgai bat bezala lantzen da, maila, etapa eta modalitate guztietan. Honelako hizkuntza ereduak duten ikastetxeak Nafarroa osoan aurki daitezke.

- B eredu

Zati batean euskaraz ematen da irakaskuntza, gaztelania irakasgai bezala izaten da eta irakasgai batean edo gehiagotan ere irakas-hizkuntza gaztelania da, ikasketen, zikloaren edo etaparen arabera. Nafarroako eremu euskaldunean eta eremu mistoan aurki daitezke honelako hizkuntza ereduak duten ikastetxeak.

- D eredu

Irakaskuntza osorik euskaraz ematen da, gaztelaniako irakasgaia izan ezik. Nafarroako eremu euskaldunean eta mistoan bereziki aurki daitezke D ereduko ikastetxeak baina eremu ez-euskaldunean ere badaude.

- G eredu

Eredu honetan ez da euskara ematen, ez irakasgai bezala ezta irakas-hizkuntza bezala ere. Hizkuntza eremuaren arabera ezartzen da. Nafarroako eremu mistoan eta eremu ez-euskaldunean eredu hau jarraitzen duten ikastetxeak daude.

Eremu euskaldunerako A, B eta D ereduak daude eta, beraz, nahitaezkoa da euskararen irakaskuntza; eremu mistorako A, B, D eta G ereduak baimentzen dira eta eremu ez-euskaldunerako A, D eta G ereduak.

- British eredu

Ikasgai batzuk gazteleraz edo euskaraz lantzen dira eta beste batzuk aldiz, ingelesez. Espainiako curriculumaren alderdi batzuk eta Britainiakoaren beste batzuk integratzen dira. Misterioaren eta British Council-en lehenengo hitzarmena 1996 sinatu zen bi herrialdeen arteko eredu elebiduna sortzeko. Curriculum hau, Haur Hezkuntzako bigarren ziklotik Bigarren hezkuntzako 4. mailara arte lantzen da. Nafarroan, Haur eta Lehen Hezkuntzako sei British eskola daude eta bigarren Hezkuntzan berriz, beste lau. Eredu honen helburu nagusia, ikasleak gaur egungo gizarte Europar lehiakorrari eta eleanitzari aurre egiteko prestatzea da.

2.3. Hizkuntza programak

Hezkuntza sistemak, hizkuntza programa ezberdinak eskaintzen ditu ikasleek atzerriko hizkuntza batekin hezteko. Modu honetan, ikasleek atzerriko hizkuntzaren ikasgaiaz gain, beste ikasgai batzuk hizkuntza horretan lantzen dituzte ere. Gaur egungo globalizazioaren ondorioz, hezkuntza sistemak honelako programekin apustu egiten dute, ikasleek lanbide internazionaletara hedatzeko aukera handiagoak edukitzeko. Nafarroan hizkuntza programa horietan txertatuta dauden ikastetxe publiko eta pribatuak daude.

Nafarroako hizkuntza eredu guztiek (A, B, D eta G ereduak) honelako programetan parte hartzeko aukera dute atzerriko hizkuntzari presentzia handiagoa edo txikiagoa emanez irakaskuntzan. Hizkuntza ereduaren arabera, aukeratutako hizkuntza programaren atzerriko hizkuntzan, saio kopuru zehatz batzuk lantzen dira.

147/2016 FORU AGINDUA, abenduaren 30ekoa, Hezkuntzako kontseilariak emana, Nafarroako Foru Komunitateko Haur eta Lehen Hezkuntzako ikastetxeetan atzerriko hizkuntzak ikasteko programen oinarriko neurriak arautzen ditu eta zenbait ikastetxeri haiek emateko baimena ematen die.

Lantzen duten atzerriko hizkuntzaren arabera programa ezberdinak daude:

- Programa de Aprendizaje en Inglés (PAI): ingeleseko ikasgaiaz gain beste ikasgai batzuk ere ingelesez lantzen dira eta gainerakoak euskaraz edo gazteleraz ikastetxearen hizkuntza ereduaren arabera.
- Programa de Aprendizaje en Aleman (PAL): ikasgai batzuk gazteleraz edo euskaraz lantzen dira eta beste batzuk alemanaz.
- Programa de Aprendizaje en Francés (PAF): ikasgai batzuk gazteleraz edo euskaraz lantzen dira eta beste batzuk frantsesez.

2.4. Hizkuntza Tratamendu Bateratua

Programa hau Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailak 2001 eta 2004 urteen artean txertatu zuen eta 2007 urtetik, ezinbesteko elementua bilakatu da Euskal Herriko hezkuntza sisteman. Estrategia metodologiko honek, ikaskuntza hizkuntza ezberdinetan barneratzeari garrantzi handia ematen dio. Programa honen helburu nagusia ikasleek konpetentzia komunikatibo eleanitz bat lortzea da. Hizkuntza bakoitzak berezkoa duena lantzen da eta aldi berean hizkuntza ezberdinek komunean dituzten ezaugarriak partekatzen dira. Honetarako, ikastetxeko hizkuntza departamendu ezberdinak koordinatu behar dira, metodologia bat zehazteko eta hizkuntza batean ikasitakoa besteetara transferitzeko. Hizkuntza ezberdinetako irakasleen ikasketak eta prestakuntzak ezberdinak izan direnez, garrantzitsua da haien artean ezagutzak partekatzea eta hausnarketak egitea:

...los programas de las facultades de filología y de algunas escuelas de magisterio no recogen las necesidades de los profesores; por otro lado, la formación posterior de cada uno de ellos depende de circunstancias ajenas a la escuela y no garantiza que se hayan seguido directrices comunes. Por esta razón, creemos imprescindible que el profesorado de las distintas lenguas que interviene en el mismo grupo de alumnos, comparta conocimientos, reflexione conjuntamente. (Teresa Ruiz, 2008)¹

---

¹ ...filologiako fakultateen eta irakasle-ikasketetako eskolen zenbait programek ez dituzte irakasleen beharrak biltzen; bestalde, irakasle bakoitzaren ondorengo prestakuntza eskolatik kanpoko kondizioen

Lehen Hezkuntzaren kasuan, ikasleek hizkuntza tratamendu bateratuaren bidez, bi hizkuntza ofizialetan eta atzerriko hizkuntza batean konpetentzia komunikatiboa lortzeko, printzipio hauek jarraituko dira:

- Hizkuntzen irakaskuntza inklusioan oinarritu behar da, hau da, ikasle guztiek konpetentzia eleanitza osotasunean garatzea ziurtatu behar da haien ama hizkuntza kontuan hartu gabe.
- Hizkuntzen irakaskuntza erabilpenean oinarritu behar da, hau da, hizkuntza erabilpen sozial eta akademikoaren bidez ikasten da eta hizkuntzen kodigoa dominatzea komunikazioaren beharrek ahalbidetzen dute.
- Hizkuntzen irakaskuntza ikuspegi komunikatiboan oinarritu behar da, hau da, hizkuntza bakoitzarentzako egoera esanguratsuak aukeratu behar dira testuinguru pertsonal, sozial eta akademikoetan lantzeko. Gainera, gelak komunikazioa sustatzen duten espazio pribilegiatuak bihurtu behar dira, ikasleen parte hartze komunikatiboa ahalbidetzeko.
- Hizkuntzen irakaskuntza jokabide positiboen garapenean oinarritu behar da. Kontuan izan behar da hizkuntzek garrantzi handia dutela garapen emozionalean eta sozializazio prozesuetan.

2.5. Hizkuntza proiektua

Hizkuntza proiektua euskal autonomia erkidegoko ikastetxe guztiek egin behar duten proiektua da. Hizkuntza proiektuaren bidez, hizkuntzen irakaskuntzaren alderdiak planifikatzen dira eta modu honetan ikastetxe bakoitzak bere esparruan garatzen ditu.

Dokumentu honetan, hizkuntzen ikas-irakaskuntzei lotutako erabakiak adosten dira. Dokumentu honen helburuak, hizkuntzen tratuari koherentzia ematea, elebitasuna sendotzea eta ikasle eleaniztasunak hezteak dira.

Proiektua osatzeko, ikastetxeko kide guztien arteko gogoetak eta hartutako erabakiak garrantzitsuak dira, hala ere, koordinatzaileak hizkuntza batzordea eta ikastetxeko

---

menpe dago eta ez du bermatzen bide komunak jarraitu direnik. Arrazoi honengatik, uste dugu ezinbestekoa dela ikasle talde berdinean esku hartzen duten hizkuntza ezberdineko irakasle taldeak, ezagutzak konpartitzea, elkarrekin hausnartzea. (Teresa Ruiz, 2008)

hizkuntza koordinatzailea dira. Hizkuntza proiektua ikastetxeko hezkuntza proiektuarekin bat etorri behar du planifikazio dokumentuekin eta curriculum neurriekin batera.

Gaur egun gure Nafarroako gobernuak eleaniztasuna eta hizkuntza aniztasuna ditu helburu, hezkuntza sistema hobetzeko hizkuntza komunikazioaren ikuspegitik. Helburu horiek lortzeko funtsezko tresnetako bat, Ikastetxearen Hizkuntza Proiektua da, hizkuntzen arloko adostasuna, koordinazioa eta errespetua bultzatzen baititu.

16/2019 FORU AGINDUA, otsailaren 19koa, Hezkuntzako kontseilariak emana, Nafarroako Foru Komunitateko unibertsitatez kanpoko ikastetxe publikoetako eta pribatu itunduetako Ikastetxeko Hizkuntza Proiektuaren prestaketa arautzen du.

2.6. D eredua

D eredua, hezkuntzarako hizkuntza nagusi moduan euskara erabiltzen duen hizkuntza eredua da eta gaztelania ikasgai gisa lantzen da. Nafarroako eremu euskaldunean eta eremu mistoan bereziki mota honetako eredua erabiltzen duten ikastetxeak daude, baina eremu ez-euskaldunean ere aurki daitezke. Eremu ez-euskaldunean, aldiz, A eta G ereduko ikastetxeak daude bereziki. Nafarroako Eskola kontseiluaren datuen arabera, 2018/2019 ikasturtean Nafarroako hezkuntza sistemako ikasleen %24,64ak D ereduan ikasi zuen eta eredu honetako Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako 84 ikastetxe zeuden.

Gurasoek haien seme-alabak D ereduan ikastea erabakitzen dute bi motibazio moten ondorioz nagusiki: motibazio instrumentala eta motibazio integratzailea. Lehenengo motibazioa, hizkuntzaren ospea eta izaera praktikoarekin lotzen da, eta bigarrena, hizkuntza talde bateko parte sentiarazten duena da, pertsona horrentzat hizkuntzak talde identitaterako garrantzitsuak direnean. (Oihane Calejero, 2016)

2.7. Atzerriko hizkuntza

Atzerriko hizkuntzak gure herrialdean ofizialak ez diren hizkuntza guztiak dira. Gure hezkuntza sisteman, atzerriko hizkuntza batzuei lehentasuna ematen diegu eta irakaskuntza programan txertatzen dira. Nafarroako hizkuntza ereduetan garrantzi

handiena ematen zaion atzerriko hizkuntza ingelesa da eta eredu guztietan irakasgai bezala lantzen da Lehen Hezkuntzako maila guztietan. Bestalde, 4. mailatik aurrera, bigarren atzerriko hizkuntza bat ikasteko aukera dute ikasleek, baina kasu honetan ez da derrigorrezko ikasgai bat ingelesarekin gertatzen den bezala. Nafarroan, ingelesaz gain, gehien irakasten diren atzerriko hizkuntzak, frantsesa eta alemana dira.

147/2016 FORU AGINDUA, abenduaren 30ekoa, Nafarroako Foru Komunitatean atzerriko hizkuntzak ikasteko programen neurriak arautzen ditu Haur eta Lehen Hezkuntzako ikastetxeetan eta baimena ematen die ikastetxeei hizkuntza horiek irakasteko.

2.8. Curriculuma

Curriculuma, irakaskuntza eta ikaskuntzako prozesuak zehazten dituzten elementuen arauketa da. Lehen hezkuntzako curriculumean, adin bakoitzean eta irakasgai bakoitzean landuko diren elementu guztiak zehaztuta daude.

Modu honetan, arlo bakoitzeko oinarrizko curriculuma eduki multzoetan, ebaluazio irizpideetan eta ebaluatu beharreko ikaskuntzako estandarretan antolatuta dago. Arlo guztietan, horiek erreferentzia gisa hartuko dira curriculumaren zehaztapenaren plangintzarako eta irakaskuntzaren programaziorako, etapari dagozkion helburuak eta gaitasunak erdiesteko xedearekin. (60/2014 Foru Dekretua, 2014)

Curriculumaren laguntzarekin, Hezkuntza Departamenduaren helburu nagusia ikasle guztiek prestakuntza maila egokiarekin Lehen Hezkuntza bukatzea izan behar da.

Nafarroako Lehen Hezkuntzako curriculuma Nafarroako gobernuak diseinatu du eta komunitate osoko ikastetxe guztiek (publiko, pribatu eta itunduak) bete behar dute.

3. HIZKUNTZEN IRAKASKUNTZAREN GAINEKO FUNTSEZKO BILAKAERA

3.1. Oinarri legalak

3.1.1. Europako Erreferentzia Marko Bateratua

Hizkuntzen ikaskuntza, irakaskuntza eta ebaluaziorako Europako Erreferentzia Marko Bateratua, (Eusko Jaurlaritza/ Gobierno Vasco, 2005) ikasle batek atzerriko hizkuntza batean ahoz eta idatziz duen ulermen eta adieraz maila neurtzeko sortu zuten dokumentua da. Beste modu batean esanda, ikasleak ikasten ari diren hizkuntza zehatz bat komunikazio-tresna bezala erabiltzeko garatu behar dituzten edukiak azaltzen ditu eta ikasle horiek hizkuntza hori era eraginkorrean erabili ahal izateko eskuratu behar dituzten ezagutza eta trebetasunak zehazten ditu. Europa kontseilua osatzen duten herrialdeetako adituek hamar urtez baino gehiago egindako lanaren emaitza da.

Bestalde Europako Erreferentzia Marko Bateratua, beste helburu batzuk ditu ere, hala nola, hizkuntzen ikaskuntza eta irakaskuntzaren metodologia, programak eta ebaluazio irizpideak zehaztea. Bestalde, marko honekin Europako hizkuntzen eta kulturen arteko harremanak sendotu nahi dira, Europako herrialdeen artean lan bateratua egiteko eta elkar komunikatzeko. Modu honetan, Europako hezkuntza sistemaren esparruan lan egiten duten profesionalen komunikazio zailtasunak deuseztatzen dira.

Hizkuntza maila ezberdinak bereizten dira komunikazio gaitasunaren arabera:

- A1: Sarrera maila: oinarrizko harremanak izateko gai da, egunerokotasunean erabiltzen diren esapideak ulertzen ditu eta esaldi sinpleak osatzen ditu.
- A2: Maila ertaina: A1 mailan eskatzen diren edukiak menperatzeaz gain, bere buruaren eta ingurumenaren deskribapenak egiten ditu eta berarentzat ezagunak diren gaiei buruz informazioa eskaintzeko gai da.
- B1: Atari maila: A1 eta A2 mailetan eskatzen diren edukiak menperatzeaz gain, berarentzako ezagunak diren gaiei buruzko testuen ideia nagusiak ulertzen ditu, hizkuntza hori erabiltzen den herrialdeetan maldatzeko gai da eta gai ezagunei buruzko testuak osatzen ditu.
- B2: Maila aurreratua: A1, A2 eta B1 mailetan eskatzen diren edukiak menperatzeaz gain, testu konplexuak eta teknikoak ulertzeko gai da, jatorrizko hiztunekin

normaltasunez komunikatzen da eta gai bati buruzko aldeko eta kontrako argudioak emateko gai da.

- C1: Maila autonomoa: A1, A2, B1 eta B2 mailetan eskatzen diren edukiak menperatzeaz gain, hizkuntza arintasunez erabiltzen du modu zuzenean, hizkuntza testuinguru sozial, profesional edo akademikoan erabiltzeko gai da eta testu konplexu eta koherenteak osatzen ditu.
- C2: Maila garaiena: A1, A2, B1, B2 eta C1 mailetan eskatzen diren edukiak menperatzeaz gain, irakurtzen eta entzuten duen ia guztia ulertzen du, edozein iturriko informazioa sintetizatzen da eta egoera konplexuetan hizkuntza modu zuzenean azkartasunez erabiltzen du.

Komunikazio gaitasuna neurtzeko, Europako Erreferentzia Esparru Bateratuak azterketak prestatzen ditu hizkuntza bakoitzeko maila bakoitzarentzat. Ikasleek azterketa horietara aurkezteko aukera dute eta gainditzekotan, titulazio bat lortzen dute. Titulazio horrek, hizkuntza zehatz horretan komunikazio maila zehatz hori dutela baieztatzen du. Lanpostu batzuk lortzeko edo atzerriko herrialde batean lan egiteko, hizkuntza batean maila zehatz bat edukitzea eskatzen da, modu honetan, langileek maila hori dutela konfirmatzen dute.

3.1.2. 8/2013 ED LOMCE eta bere egungo testuingurua

LOMCE 2013. urtean indarrean jarri zen lege organikoa da. 2006tik indarrean zegoen lege organikoa (LOE) ordeztu zuen. LOMCE edo Espainiako Hezkuntzaren Kalitatea Hobetzeko Lege Organikoa, garai horretan indarrean zegoen gobernu eskuindarrek bultzatu zuten. Jose Ignacio Wert, urte horretako Hezkuntza eta Kulturako ministroa, bultzatzaile nagusia izan zen.

Lege Organiko honen bidez, hezkuntza sisteman aldaketak egon dira lehenengo eskolaldetik azkeneko ikaskuntzetara. Aldaketa horiek oso eztabaidatuak izan dira eta kontrako mugimenduak eta grebak egon dira lege berriarekin ados ez egoteagatik.

Etxaun Gonzalezek idatzitako artikuluan (2014) azaltzen du lege hau oso kritikatu izan dela Euskal Herrian zenbait aspektuengatik. Lege honekin, "erlijioa" edo bere ordeztu "balore etikoak" ikasgaiak derrigorrezkoak bihurtzen dira eta bataz besteko nota kalkulatzeko erabiliko dira beste ikasgaiak bezala. Ikasle abertzaleek, gurasoen

elkartek eta “Euskal Herrian Euskaraz” bezalako eragileek, atzerapauso bat dela esaten dute. Euskal Herriko gurasoen %30-a soilik aukeratzen du erlijioa haien seme alabentzako lehenengo zikloan eta handik aurrera ehuneko hori jaisten hasten da. Gainera “balore etikoak” ikasgaiak, balore espainolak euskal baloreen gainetik inposatzen dituela uste dute ere.

Honetaz gain, LOMCE-k sexuaren arabera banaketak egiten dituzten ikastetxe pribatu eta kontzertatuei diru laguntzak eskaintzen dizkie, eta bitartean hezkuntza publikoan murrizketak egiten dituzte.

Bestalde hezkuntza erreforma honekin, ikasleek bi errebalida gainditu beharko dituzte DBH eta Batxilergoko tituluak lortzeko. Estatu zentralak, errebalida horien edukiak ezartzen ditu eta modu honetan ikastetxeetan zer ikasiko den guztiz kontrolatzen dute.

Hortaz, gaur egun Euskal Herrian desadostasun handia dago erreforma berriarekin eta askok uste dute euskara eta Espainiako beste bigarren hizkuntzak gutxiesten dituela.

3.1.3. LOMLOE proiektua

LOMCE legeak proposatutako erreformak, kritika asko jaso zituen eta gatazkak sortu zituen hezkuntza arloan eta ingurune sozialean. Pertsona eta erakunde askok, lege honen berraztertzea eskatzen zuten, ondorioz, gobernuak pentsatu zuen beharrezkoa zela hezkuntzan aldaketak egitea. Horretarako, lege organiko berri bat proposatu dute hezkuntza sisteman martxan jartzeko helburuarekin. LOMLOE lege organiko berri honek, LOEren neurriak berreskuratzen ditu. Hala ere, LOE legearen neurri batzuk aldatzen ditu ere, datorren hamarkadarako Europar Batasunarekin eta UNESCOrekin zehaztutako helburuetara moldatzeko.

2020ko otsailak 15an, Ministro Kontseiluak proiektuaren aurkezpena onartu zuen eta neurri berrien txostena, otsailak 22an argitaratu zen. LOMLOEren txostenean, hezkuntza sistemaren berrantolaketa honetarako ekintza nagusiak zehaztu dira, hala nola, prestakuntza profesionala berritzea, irakaskuntza modernizatzea, hezkuntza goiz uzten duten pertsonen kantitatea murriztea, haur hezkuntzako kalitatea hobetzea, Bigarren Hezkuntzan arrakasta ziurtatzea, baloreetan oinarritutako hezkuntza sustatzea edota ikasle guztien konpetentzia akademikoa hobetzea. Ekintza horiek

burutuz, helburu nagusia hezkuntza sistema modernoa, irekia, eleanitza eta kosmopolita bat sortzea da.

3.1.4. 60/2014 FD Lehen Hezkuntzako Curriculumuma

Hezkuntza kalitatea aldatzeko helburuarekin, abenduaren 9ko 8/2013 Lege Organikoak (LOMCE) hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoa (LOE) aldatu zuen. Lege Organiko berriarekin, curriculumeko diseinuan aldaketak egon dira otsailaren 28ko 126/2014 Errege Dekretuaren bidez onartu zirenak. Nafarroako Foru Komunitatean, uztailaren 16ko 60/2014 Foru Dekretuak Lehen Hezkuntza Curriculumuma ezarri zuen eta gaur egun, dokumentu honetan ezarritako metodologia indarrean jarraitzen du hezkuntza sisteman.

Curriculum berrian, arloak blokeka antolatuta daude: enborrekoak, espezifikoak eta autonomia erkidegoen konfigurazio askekoak. Enborreko arloak ikasle guztientzako komunak izan behar dute eta garrantzi handia ematen diete ikasketei etekina ateratzen jarraitzea ahalbidetzen duten ezagutza eta gaitasunei. Arlo espezifikoek, irakasgaien ordutegi eta edukiak finkatzerako orduan autonomia handiagoa uzten dute. Azkenik, autonomia erkidegoen konfigurazio askeko blokeak, autonomia maila handiena du eta kasu honetan, ikastetxeek proposatutako irakasgaiak lantzen dituzte.

- Enborreko arloak: arlo honetako ikasgaiak natur zientziak, gizarte zientziak, gaztelania eta literatura, matematika eta atzerriko lehen hizkuntza dira. Ikasgai horien ikasketa ordu kopurua, etapa osoaren eskola ordu guztien %50 baino gehiago izango dira.
- Arlo espezifikoak: bloke honetan sartzen da gorputz heziketa ikasgaia. Bestalde erlijioa edo balio sozial eta zibikoak ikasgaien artean bat aukeratu beharko dute guraso edo legezko tutoreek. Azkenik, ikastetxeak arte hezkuntza edo atzerriko bigarren hizkuntza ikasgaietatik gutxienez bat eskainiko du.
- Autonomia erkidegoen konfigurazio askeko arloak: hizkuntza ereduarengatik beharrezkoa den kasuetan, Euskal Hizkuntza eta Literatura ikasgaia landuko da. Bestalde, hezkuntza departamentuak zehazten duenaren arabera, beste ikasgai ezberdin batzuk irakatsi ahalko dira.

Arlo bakoitzaren curriculuma eduki multzoetan, ebaluazio irizpideetan eta ebaluatu beharreko ikaskuntzako estandarretan banatuta dago. Arlo bakoitzean hiru atal horiek zehaztuko dira dagozkien helburuak eta gaitasunak lortzeko helburuarekin.

Zazpi gaitasun zehaztu dira curriculumean. Gaitasun horiek, jardun sozialetan parte-hartze aktibo bat izanez eskuratzen diren ezagutzak dira. Gaitasunak garatu daitezke hezkuntza formala, hezkuntza ez-formala eta curriculumaren bidez. Gaitasun horiek osotasunean eskuratzeko, jarduera integratuak diseinatuko dira ikasleek aldi berean gaitasun bat baino gehiago lantzeko aukera izan dezaten. Hirugarren mailan eta etapa bukaeran, ikasleak ebaluatuko dira gaitasun batzuen eskuratze maila aztertzeko. Ikasleek eskuratu behar dituzten gaitasunak honako hauek dira:

1. Hizkuntza komunikazioa
2. Matematika gaitasuna eta zientzia eta teknologiako oinarriko gaitasunak
3. Gaitasuna digitala
4. Ikasten ikastea
5. Gaitasun sozial eta zibikoak
6. Ekimena eta ekintzailtza
7. Kultura kontzientziak eta adierazpenak

3.1.5. Eleaniztasunaren gaineko eredu eta programak

Nafarroako gobernuak eleaniztasunari garrantzi handia ematen dio, hizkuntzen ikaskuntza bermatzea ezinbestekoa delako belaunaldi berrien bizitzarako eta etorkizunerako.

Horretarako, hezkuntza programa eleaniztun ezberdinak daude. Programa hauetan, indarreko curriculum bi hizkuntza edo gehiago koordinatuz lantzen da edo bestela, irakasgai bateko edo gehiagoko curriculum ofiziala irakasteko, ingelesa, frantsesa edo alemana hizkuntza bezala erabiltzen dira.

Lehen hezkuntzako programa eleaniztunetan, hizkuntza arloetatik kanpo dauden edukiak atzerriko hizkuntzan garatzen dira. Modu honetan, irakasgaiaren edukia ikasten da eta hizkuntzaren eduki linguistikoak barneratzen dira aldi berean (CLIL). Horrekin batera, irakasten diren hizkuntzen koordinazioa egiten da (HTI). Programa hauek, Haur Hezkuntzako bigarren zikloan hasi eta DBH-ko programa eleaniztunetan jarraitzen dira. (Nafarroako Gobernuko Hezkuntza Departamentua, 2019/2020)

Honelako programak jarraitzen dituzten adibide bat British eskolak dira. Ministerioak eta British Council-en arteko lankidetzak hitzarmenak, 1996-tik jorratu dira, Espainia eta Britainia Handiko curriculumak integratzen dituen programa elebidun bat sortzeko. Programa honekin, ikasleen prestakuntza hobetu nahi da gero eta eleanitzagoa den Europako gizartearen eskaerei aurre egiteko. Nafarroan, haur eta lehen hezkuntzan programa hau jarraitzen duten 6 eskola daude.

3.1.6. Ikastetxeko hizkuntza proiektua egiteko jarraibideak 2019/2020 ikasturtean

Otsailaren 19ko 16/2019 FORU AGINDUA, Nafarroako ikastetxe publiko eta pribatu itunduetako Ikastetxeko Hizkuntza Proiektuaren prestaketa arautzeaz arduratzen da. Hizkuntza Proiektua, baloreak, helburuak eta hizkuntza komunikazio gaitasunaren garapena lortzeko burutuko diren ekintzak biltzen dituen dokumentua da. Aldi berean, aniztasunaren trataera eta tutoreen esku hartzea jasoko ditu eta garrantzia handia emango dio inklusioari eta diskriminaziorik ez egoteari.

Foru agindu honek ezarritakoaren arabera, ikastetxe batek ez badu 2019/2020 ikasturteko hizkuntza proiektua egin, ikastetxeko hizkuntza batzordearen bidez ikastetxeko egoera linguistikoaren diagnostiko bat egin beharko du ikasturtean zehar.

Diagnostiko horretan, curriculumean agertzen diren hizkuntzen eta hezkuntza komunitatean hitz egiten diren beste hizkuntzen erabilera eta presentzia aztertuko dira. Diagnostikoa eta adostutako hizkuntza helburuen emaitzak ikasturte bukaerako memorian bilduko dira. (389/2019 EBAZPENA)

Bestalde, ikastetxeek hizkuntza proiektua egiteko laguntzak jasotzeko aukera dute Eleaniztasunaren eta Arte Ikasketen Zerbitzuaren partetik. Gainera, ikastetxe bakoitzak zehaztu behar du zer hizkuntzatan landuko duen ikasgai bakoitza eta EDUCA kudeaketa sisteman zehaztu beharko dute.

Hizkuntza proiektua egiteko ezarri den gida, ikastetxe guztiek jarraitu behar dute azaltzen diren puntu guztiak jasoz. (Nafarroako Gobernuak Hezkuntza Departamendua, 2019). Hauek dira bildu behar diren puntuak:

1. Sarrera. Azaltzea nondik sortzen den hizkuntza proiektua eta zertarako den beharrezkoa.

2. Egoeraren analisia. Ikasleen eta ikastetxearen hizkuntza egoera deskribatzea hizkuntza ingurunea, hizkuntza egoera eta hizkuntzak ikasi eta irakasteari erlazionatutako datuak bilduz.
3. Helburuak. Hizkuntza Proiektuaren antolamenduari lortu nahi diren helburuak biltzea.
4. Hizkuntza planteamendua. Ikastetxearen antolamendu neurriak, ikasleen sarrera berantiarren kudeaketa, maila bakoitzean zehaztuko den metodologia, hizkuntzaren errespetua sustatzeko jarduerak eta irakasleen prestakuntza planak.
5. Plan estrategikoa. Hizkuntza Proiektuko Batzordeak plan estrategikoaren hasierako diseinua egiten du eta ondoren hezkuntza komunitateko kide guztien artean osatzen eta aberasten da. Hasierako diseinua zikloka edo departamentuka osatu daiteke ere.
6. Hizkuntza proiektuaren ebaluazioa. Ebaluatzerako orduan kontuan izango dira ikasleek lortutako komunikazio gaitasuna eta proposatutako helburuen emaitzak. Ebaluazio horren emaitzak, ikastetxearen hurrengo hizkuntza proiektua bideratzeko erabiliko dira.

3.1.7. Ikastetxeak eta atzerriko hizkuntza programak

Abenduaren 30eko 147/2016 Foru Aginduaren bidez, Nafarroako Foru Komunitatean, atzerriko hizkuntza programen neurriak arautu ziren Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntzako ikastetxetan txertatzeko. Ikastetxe batzuek, programa horiek txertatzeko baimena izan zuten. Bestalde, programa horietatik atera edo sartu nahi duten ikastetxeek, deialdi baten bidez baimena eskatuko dute. Azaroaren 26ko 617/2018 EBAZPENAREN bidez, deialdia egiten da Nafarroako Foru Komunitateko Lehen Hezkuntzako eta Haur Hezkuntzako ikastetxeek hizkuntza programetan sartzeko edo ateratzeko. Ebazpen honi esker, ikastetxeek autonomia dute bere hizkuntza proiektua prestatzeko.

Ikastetxe publiko batek atzerriko hizkuntza bateko programa batean sartu nahi badu, baldintza batzuk bete beharko ditu. Alde batetik, klaustroko eta eskola kontseiluko kideek programa onartu beharko dute eta beste aldetik, aukeratutako hizkuntzaren

programa prestatu beharko dute. Programa horretan puntu hauek zehaztu beharko dituzte:

1. Programa lehenbiziko ikasturtean ezartzeko
  - Edukiak eta ordu banaketa
  - Programan parte hartuko duten irakasleen zerrenda
  - Parte hartuko duten ikasle kopurua, ikasleen taldekatzea, ordutegia eta irakasleek egingo dituzten bileren egutegia
  - Programa aurrera egiteko irakasleek behar duten prestakuntza
  - Programaren koordinatzailearen izena eta posta elektronikoa
2. Hurrengo ikasturteetan ezartzeko aurreikuspena
  - Lehen Hezkuntzan, atzerriko hizkuntzan landuko diren irakasgaien zerrenda
  - Zer nolako pertsonala beharko den programa jarraitzeko
  - Etorkizunean atzerriko hizkuntza hori irakatsiko duten irakasleak izendatzeko proposamena

Europako batzordeak Eurydiceko txosten batean hizkuntzen irakaskuntza integratuari buruzko egoera, koordinazioa eta kudeaketa azaltzen ditu europar testuinguruan. (Comisión Europea, 2006)

3.2. Oinarri zientifikoak

3.2.1. Adituen ekarpenak

Abdelilah-Bauerek azaltzen duen bezala (2007, 42.or.), hizkuntza bat ezin da bere kabuz bizirik mantendu ez badu erabilpen sozialik. Hizkuntza bat hitz egiteak, munduaren ikuspegi zehatz bat ezagutzea suposatzen du. Beste hizkuntza bat menperatzeak, munduaren ikuspegi ezberdin bat ezagutzeko aukera ematen du. Hortaz, elebitasuna ezagutzeko, hizkuntzen mekanismo biologikoak aztertzeaz gain, hizkuntza horiek sortzen dituzten lotura sozialetan zentratu behar gara.

Munduaren ikuspegi ezberdinak ezagutzeak efektu positiboak sortzen dituzte haur elebidunetan. Alde batetik, haur elebidunek pentsamendu sortzaile eta irekiagoa dute:

“Se ha comprobado que los niños bilingües tienen un pensamiento menos estandarizado, pero más creativo, flexible y abierto. [...]. El bilingüe tiene dos

palabras para un solo objeto o una sola idea, su campo semántico para un mismo objeto es, por tanto, más amplio que el de un monolingüe.” (B. Abdelilah-Bauer, 2007, 36.or.).²

Bestalde, hizkuntzaren gogoeta egiteko gaitasun handiagoa dute:

“Otra ventaja del bilingüismo es la capacidad de reflexión sobre la lengua como objeto. [...]. El hecho de tener que organizar muy pronto su language en dos sistemas distintos tiene como consecuencia que el niño sea capaz de ver el carácter arbitrario de una palabra y poder separarla de su significado.” (B. Abdelilah-Bauer, 2007, 36.or.).³

Elebitasuna eta diglosia soziokulturalki ezberdintzea garrantzitsua da. Elebitasunaren kasuan, lurralde batean bi hizkuntza elkarbizitzen dira bata besteari inposatu gabe eta balorazio maila berdinak dituzte. Diglosiaren kasuan berriz, hizkuntza bat bestaren gainean dago. Hizkuntza nagusia prestigio handiagoa du eta ekintza ofizialetarako erabiltzen da eta beste hizkuntza, egunerokotasunean eta egoera familiarretan nagusitzen da.

Diglosiaren eraginez, herrialde askotako gurasoek, seme alabekin ama hizkuntza erabiltzeari uzten diote uste dutelako herrialdearen hizkuntza ofizialean zentratu behar direla arrakasta akademikoa lortzeko. Modu honetan, etxean ama hizkuntza erabili ordez, herrialdean nagusitzen den hizkuntza erabiltzen hasten dira. Abdelilah Bauerek (2007, 98.or.) ohartarazten du efektu negatiboak izan dezakeela erabaki hori hartzeak. Haurren ama hizkuntzaren ikaskuntza bat-batean gelditzeak, garapen kognitiboan eragina izan dezake. Ama hizkuntzaren eskuratzea osotasunean garatu

---

² Haur elebidunen pentsamendua, hain estandarizatua ez dela, baina sortzaileagoa, malguagoa eta irekiagoa dela konprobatu da. [...]. Ikasle elebidunak objektu edo ideia bakoitzarentzat bi hitz ditu, hortaz, objektu berdinean baterako bere arlo semantikoa ikasle elebakarrarena baino zabalagoa da. (B. Abdelilah-Bauer, 2007, 36.or.).

³ Elebitasunaren beste abantaila bat hizkuntza objektu bezala hausnartzeko gaitasuna da. [...]. Oso goiztik hizkuntza bi sistema ezberdinetan antolatu behar izatearen ondorioz, haurra hitz baten izaera arbitrarioa ikusteko eta bere esanahitik baztertzeo gai da. (B. Abdelilah-Bauer, 2007, 36.or.).

baino lehen gelditzen bada, bigarren hizkuntza ez du oinarri solido bat aurkitzen instalatzeko eta modu honetan hizkuntza horren ikaskuntza oztopatzen da.

Munduko herrialde gehienak eleanitzak dira. Europan 49 estatu daude eta 70 hizkuntza inguru hitz egiten dira, hala ere, hizkuntza nagusien zerrendan bakarrik 23 hizkuntza biltzen dira. Zerrenda horretan, hizkuntza erabilienak ageri dira, horrek ez du esan nahi besteak baino gehiago baloratu behar direnik: “Hizkuntzarik mintzatuenak dira komunikaziorako baliagarrienak. Horrek ez du esan nahi hobeak direnik, [...]. Hizkuntzen iraupenak, hazkundeak edo nagusitasunak [...] botere politiko, sozial, ekonomiko edo militarren emaitza dira.” (Joxean Muñoz, 2012)

Muñozek argitaratutako datuen arabera (2012, 50-54.or.), euskara K.a. 5000. urtetik erabilia izan da eta gaur egun baino hedapen geografiko zabalagoa zuen. 2012an Euskal Herriko 16 urtetik gorako biztanleen artean, %27 euskal hiztunak ziren, %14,7 euskara ulertzen zuten baina ez zuten osotasunean menperatzen eta gainerako %41,7 ez zuten euskara ulertzen.

Euskararen gaur egungo egoera hezkuntza sisteman 1970ko egoerarekin alderatzean, hobekuntza adierazgarriak ikusten dira. Zalbidek eta Cenozek idatzitako artikulua arabera (2008, 14-16or.), 1970ko hamarkadan euskara hizkuntza nagusi bezala erabiltzen zuten ikastetxe oso gutxi zeuden Euskal Herrian. Ez zegoen euskara ikasteko materialik eta soilik irakasleen %5ak, hizkuntza honetan irakasteko prestakuntza zuten. Gainera irakaskuntza euskaldunak ez zituen laguntzarik edo finantziatorik jasotzen. Gaur egun berriz, Euskal Herriko zonalde gehienetan euskara ikasteko aukera dago, arlo publikoko %80 irakasle baino gehiago euskaraz irakasteko prestakuntzak dituzte eta material ugari dago irakasteko. Hala ere, gaur egun diglosia mantentzen da eta gaztelania euskararen gainetik jarraitzen du: “Basque continues to be a minority language in its own territory. [...] Basque will inevitably remain a small language”. (Cenoz eta Zalbide, 2008, 16. or.).⁴

---

⁴ Euskara bere lurraldean hizkuntza minoritarioa izaten jarraitzen du. [...]. Euskara hizkuntza txikia izaten jarraituko du ezinbestez. (Cenoz eta Zalbide, 2008, 16. or.).

Euskara eta gaztelania elkarbizitzen ziren duela ehunaka urte eta egoera diglosikoa existitzen zen jadanik: “Basque was the language of everyday use in all or most of the informal, [...]. Spanish was the language of formality, the literacy-related language of power.” (Cenoz eta Zalbide, 2008, 6. or.).⁵ Gaur egun egoera diglosikoa aldatu egin da zenbait faktoreen ondorioz. Euskara arlo ezberdinetan presentzia handiagoa izaten hasi da baina ez da gaztelaniaren maila berdinerara iristen: “Basque, on the other hand, has begun to appear on signs in the street, in schools and in the local press but never so far as to take away Spanish’s primary role for it”. (Cenoz eta Zalbide, 2008, 6. or.).⁶

Azken bi mende hauetan euskara arrisku handian egon dela azaltzen du Muñozek (2012, 64.or.). Demokraziaren hastapenetan, euskararen berreskurapena eta indartzea izugarria izan zen. Euskara bizirik mantentzeko ezinbestekoa da eguneroko bizitzan erabiltzea. Hizkuntza batek normaltasun esparru urriak izaterakoan, herriaren ahalegina garrantzitsua da bere biziraupena mantentzeko.

Orozek eta Sotese idatzitako artikuluak (2008, 21-38.or.) adierazten du 18/1986 Foru Legea, abenduaren 15ekoa, oso garrantzitsua izan zela gaur egun Nafarroan dagoen euskararen erabilpenerako. Nafarroa hiru zonaldetan banatu zen: eremu euskalduna, eremu mistoa eta eremu ez-euskalduna. Zonalde bakoitzak lege ezberdinak ditu euskararen erabilerari dagokionez, ondorioz, hizkuntza eredu ezberdinak lantzen dira eremu bakoitzean. Eremu euskaldun eta mistoan euskararen erabileraren hazkundera nabaria izan da. Hala ere, eremu ez-euskaldunean euskara oso presentzia txikia du Erromatarren influentzia historikoarengatik eta Foru Legearen eraginarengatik.

3.2.2. *Eurydice*

Cifras clave de la enseñanza de lenguas en los centros escolares de Europa (Comisión Europea/EACEA/Eurydice, 2017) izeneko dokumentuak, Europako hizkuntzen

---

⁵ Euskara egunerokotasunean erabiltzen zen egoera informal guztietan edo gehienetan, [...]. Gaztelania formalitaterako hizkuntza zen, alfabetizazioarekin erlazionatutako hizkuntza indartsua. (Cenoz eta Zalbide, 2008, 6. or.).

⁶ Bestalde, Euskara kaleetako seinaleetan, eskoletan eta tokiko prentsan agertzen hasi da, baina inoiz ez da gaztelaniak duen paper nagusia kentzera ailegatu. ” (Cenoz eta Zalbide, 2008, 6. or.).

ikaskuntza eta irakaskuntzaren politika nagusiak deskribatzen ditu, datu estatistikoak eta informazio kualitatiboak konbinatzeko eta konpartitzeko helburuarekin.

Europako hezkuntza sistemen ezagutza eta ulermena hobetzeko, Europako Kontseiluak 1980an Eurydice izeneko sare informatiboa sortu zuen. Eurydiceren bidez, herrialde ezberdinetako hezkuntza sistemen antolaketa eta funtzionamendu ezberdinak partekatzen dira Europako herrialdeen artean.

Modu honetan, herrialdeek bere lurraldeko hezkuntza sistemari buruzko informazioa transmititzen dute eta beste herrialdeetako informazioaz baliatzen dira. Honi esker, dokumentazio aberatsagoa dute eta hobekuntzak egin daitezke metodologietan. (European Comission/Eurydice website, 2020).

Eurydiceko webgunean, parte hartzen duen herrialde bakoitzeko informazioa, kapituluetan antolatuta dago eta honelako informazioa eskaintzen dute

- Herrialdearen testuinguru sozial politiko eta ekonomikoa
- Herrialdeko hezkuntza sistemaren antolaketa eta administrazioa
- Hezkuntzaren finantzaketa
- Hezkuntza etapak
- Goi mailako hezkuntza
- Helduen hezkuntza eta formazioa
- Irakasleak, zuzendaritza eta hezkuntzan parte hartzen duten beste profesionalak
- Kalitatearen ebaluazioa
- Hezkuntza orientazioa eta laguntzak
- Hezkuntzaren mobilizazioa eta zabalkuntza internazionala
- Gaur egungo erreformak eta hezkuntza inizatibak

Informazio hori, herrialde eta gaiaren arabera antolatuta dago eta informazioa partekatzeko eta herrialdeen metodologiak alderatzeko baliagarria da. Eurydiceko arduradunek eta unitate nazionalak, informazioa etengabe berritzen dute.

Bestalde Espainian, Redie izeneko beste sare informatiko bat sortu zuten 2010an. Bertan, autonomia erkidego bakoitzeko informazioa biltzen da, estatu osoko ikuspegi

global bat izateko eta erkidegoen arteko desberdintasunak alderatzeko. Rediek Eurydicerekin kooperatzen du informazioa biltzeko eta transmititzeko.

Jarraian, Eurydiceko 2017 urteko dokumentuan “Cifras clave de la enseñanza de lenguas en los centros escolares de Europa” adierazitako datu adierazgarrienak azalduko dira.

Europako herrialde gehienetan, 6-7 urterekin atzerriko hizkuntza derrigorrezko irakasgaia bihurtzen da. Hala ere, 8-9 urterekin atzerriko hizkuntzaren ikasketaren hasiera ematen da zenbait herrialdetan eta bakarrik hiru herrialdetan, haur hezkuntzatik hasten dira, Polonian, Chipren eta alemaniera hitz egiten den Belgikako eremuan hain zuzen. Espainian, atzerriko hizkuntzaren ikasketaren adinaren hasiera aldatzen da eremuaren arabera.

2014ean, Europar Batasuneko ikasleen %83,8ak Lehen Hezkuntzan atzerriko hizkuntza bat edo gehiago ikasten zuen. 2005 urtearekin alderatuz, kopurua %16,5ko igoera izan du, hortaz, egiaztatuta dago ikasleek lehenago hasten direla atzerriko hizkuntzak ikasten. Hala ere, herrialde gehieneko curriculumetan, soilik denboraren %5-10a erabiltzen dute atzerriko hizkuntzarako.

Atzerriko bigarren hizkuntza ikasten duten DBHko ikasleen kopurua igo da ere Europar Batasunean. 2005an DBHko ikasleen %46,7ak atzerriko bi hizkuntza ego gehiago ikasten zituzten eta 2014an %59,7ra igo zen. Herrialde batzuetan, atzerriko bigarren hizkuntza ikastea derrigorrezkoa da Lehen Hezkuntzatik (Danimarka, Grezia eta Islandia) edo Bigarren Hezkuntzatik (Txekiar Errepublika, Frantzia, Italia, Malta eta Polonia). Espainiaren kasuan, ikasle guztiek bigarren hizkuntza ikasteko aukera dute baina ez da derrigorrezko ikasgaia.

Europar Batasunean, gehien irakasten den atzerriko hizkuntza ingelesa da. 2014an, Bigarren Hezkuntzako ikasleen %97,3ak ingelesa ikasten zuen. 2005tik, Lehen Hezkuntzan ingelesa ikasten zuten ikasleen kopurua igo zen %60,7tik %79,4ra. Ingelesa ondoren, gehien irakasten den atzerriko hizkuntza frantsesa da eta Europar Batasuneko ikasleen %33ak ikasten dute. Gehien ikasten den hirugarren hizkuntza alemaniarra da ikasleen %23,1rekin eta laugarrena gaztelera %13,1rekin.

Europako herrialde batzuetan, gutxienez ikasleen %10ak baino gehiago lau hizkuntza nagusi horietako bat ez den hizkuntza bat ikasten dute atzerriko hizkuntza bezala. Italiara adibidez, Kroazian, Txipren, Maltaan, Austrian eta Eslovenian, ikasleen %10ak baino gehiago ikasten dute eta berdina gertatzen da errusierarekin Bulgarian, Txekiar Errepublikan, Estonian, Letonian, Lituanian eta Eslovakian. Bestalde, beste hizkuntza batzuk modu orokorrean lantzen dira herrialde zehatz batean bakarrik. Honela gertatzen da nederlanderekin Belgikan, suedierekin Finlandian eta danierarekin Islandian. Espainiaren kasuan ingelesa, frantsesa edo alemana ez den atzerriko hizkuntza bat ikasten duten ikasle kopurua %10a baino gutxiagokoa da.

Europar Batasuneko herrialde gehienek, Europako Erreferentzia Marko Bateratua erabiltzen dute Bigarren Hezkuntza bukatzen duten ikasleei atzerriko hizkuntzetan maila zehatz bat exijitzeko. Bigarren Hezkuntza bukatzen duten ikasleei, herrialde gehienek atzerriko lehenengo hizkuntzarako B2ko maila exijitzen diete. Hala ere, Espainiak eta beste herrialde batzuek, bakarrik B1 maila eskatzen dute. Bigarren atzerriko hizkuntzan, B1ko maila eskatzen da orokorrean.

Iritsi berri diren ikasle etorkinentzat, Europar Batasuneko herrialde kopuruaren herenak, estatuko hizkuntza maila ebaluatzeko, maila zentraleko araudia erabiltzen dute. Beste herrialdeek, ikasle hauen harrera erabakitzeke autonomia dute eta nahi dituzten ebaluazio prozesuak aukeratzen dituzte. Espainiako kasuan, Estatu Zentralak eta Autonomia Erkidegoek ez dute ikasle horientzat ebaluazio orokor bat gomendatzen, hala ere, Errioxan, Asturiasen eta Kantabrian ikasle etorkinei eskolatuko diren hizkuntzaren kompetentzia maila ebaluatzen diete.

Iritsi berri diren ikasleak integratzeko neurri bat, hizkuntza modu intentsiboan irakasteko klase baztertuak dira, lehenbailehen klase arruntetan sartzeko helburuarekin. Hala ere, herrialde kopuruaren erdiak baino gutxiago erabiltzen du metodo hau. Herrialde gehienek, ikasleak hasieratik klase arruntetan sartzea erabakitzen dute eta beharrezkoa bada, klase osagarriak eskaintzen dizkiete. Europako herrialde gehienek, klase osagarri horiek eskaintzen dituzte eta Europako hezkuntza sistemen herenak, irakaskuntza pertsonalizatu bat edo curriculum moldatu bat eskaintzen ditu.

Kasu gehienetan, ikasle etorkinei antzeko laguntzak ematen dizkiete Europako herrialdeek. Ikasle etorkinek eskolatzean oraindik laguntza gehigarriak behar dituztenean, herrialde gehienek klase osagarriak eskaintzen dizkiete. 2015/2016 ikasturtean aztertutako datuen arabera, Espainiak ikasle etorkinei klase gehigarriak eskaintzen dizkie baina bakarrik eskola-orduen barruan. Gainera, ez dute irakaskuntza bereizgarririk, irakasle laguntzailerik edo ama hizkuntzako klaserik eskaintzen beste herrialde batzuek egiten duten bezala.

Irakasleek normalean lau edo bost urteko prestakuntza behar dute atzerriko hizkuntzak irakasteko. Espainian, Lehen Hezkuntzan irakasteko lau urte behar dituzte eta bigarren hezkuntzan, aldiz, bost urte.

Herrialde gehienetan atzerriko hizkuntzak lantzeko denbora handitzen da Lehen Hezkuntzatik Bigarren Hezkuntzara. Espainian, 2015/2016 ikasturteko datuei erreparatuz, Lehen Hezkuntzan urtero 85 ordu inguru lantzen zuten atzerriko hizkuntza eta Bigarren Hezkuntzan berriz, urtero 120 ordu inguru. Gainera, atzerriko hizkuntzak lantzeko erabiltzen dituzten orduen kantitatea handitu da 2010/2011 ikasturtearekin alderatuz. Espainian, Lehen Hezkuntzan urtero 65 ordu inguru erabiltzetik, 85 orduetara aldatu da eta Bigarren Hezkuntzan aldiz, 105 orduetatik 120ra.

3.3. Oinarri errealak

Atal honetan, Elorri Ikastetxe Publikoaren ezaugarriak eta ikastetxe honekin erlazionatutako alderdiak azaltzen dira.

3.3.1. Elorri IPko testuinguru historikoa

Ikastetxe hau Mendillorriko beheko partean kokatuta dago, goiko partean beste ikastetxe bat dago. Hala ere, Elorri lehenago eraiki zenez, hasieran Mendillorriko haur guztiek ikastetxe honetan bildu ziren. Urte gutxi batzuk geroago, beheko partean bizi ziren ikasleak Elorri geratu ziren eta goiko partekoak Mendigoitira mugitu ziren.

Elorri D eredia jorratzen da, hau da, ikasgai guztiak euskaraz lantzen dira eta gaztelania ikasgai bezala lantzen da. Hala ere, bere alboan Mendillorri eskola publikoa dago eta bertan A eredia lantzen da, hau da, ikasgai guztiak gaztelaniaz ikasten dira eta euskara ikasgai bezala lantzen da.

1998. urtean Mendillorriin baby boom egoera bat egon zenez, auzoko ikastetxeetan haur asko sartu ziren aldi berean. Hasierako urteetan, oso normala zen kurtso bakoitzean 20 ikasleko hiru edo lau gela egotea Mendillorriko eskoletan. Gaur egun, datu horiek jaitzi dira ez direlako hainbeste haur jaiotzen. Elorriin hain zuzen Lehen Hezkuntzan kurtso hauek dituzte: lehen mailako gela bakarra, 2. mailako gela bakarra, 3. mailako bi gela, 4. Mailako gela bakarra, 5. mailako bi gela eta 6. mailako gela bakarra.

3.3.2. Irakasle eta zuzendaritza taldeak

Ikastetxe honetako klaustroa 21 pertsonak osatzen dute. Hiru urtetatik seigarren mailara 12 tutore daude. Bestalde ingeleseko bi irakasle, musikako irakasle bat, erlijioiko irakasle bat eta soinketarako beste irakasle bat dago. Orientatzaile bat, logopeda bat eta PT-ko profesional bat ere badaude eta azkenik, zuzendaritza taldea. Zuzendaritza taldea zuzendariak, ikasketa-buruak eta idazkariak osatzen dute.

Eskola kontseilua 14 pertsonak osatzen dute. Batzuk ikastetxe honetako irakasleak dira eta beste batzuk ikastetxe honetatik kanpo dauden pertsonak dira. Bestalde hizkuntza batzordea dago eta kasu honetan, parte hartzen duten 7 kideak ikastetxeko irakasleak dira.

Azkenik koordinazio batzordea dago. Batzorde honen parte hartzaileak zuzendaria, orientatzailea, PT-ko profesionala eta ziklo bakoitzeko arduradun bat dira.

3.3.3. Ikastetxeko matrikulazio kanpaina

Ikastetxe honen matrikulazio epea otsailaren lehenengo astean egiten da. Hala ere, honen aurretik ikasle kopuru on bat matrikulatzeko helburuarekin, Elorrik matrikulazio kanpaina bat prestatzen du.

Kanpaina horretan, ikastetxeari buruzko propaganda zabaltzen du internet bidez eta kartelak ipiniz auzoan zehar. Gaur egun Mendillorri auzoan oso haur gutxi jaiotzen direnez, ondoko auzoetako ikasleen matrikulazioa behar dute ikastetxea bizirik jarraitzeko. Mendillorriin, egoera berdinean dagoen D ereduiko beste ikastetxe bat dago, hortaz, bi ikastetxeek publizitate erakargarriak prestatu behar dituzte ikasle berriak eskuratzeko.

Elorriren kasuan, ikastetxeko webgunean eta kalean jarritako karteletan ikastetxearen ezaugarri eta abantailak azaltzen dira. Horien artean, hizkuntza elebiduna, kalitatezko hizkuntza, hezkuntza emozionalaren garapena, IKTak, instalazioak, eskolaz kanpoko jarduerak, jantokia etab aurkitzen dira.

Interesa duten gurasoei, egun zehatz batzuetan ikastetxea barrutik erakusten diete eta ikastetxearen funtzionamenduari buruzko informazioa eskaintzen diete zehatz-mehatz. Bestalde, urtarrilak 28an ate irekietako eguna zehaztu dute bilera informatibo bat egiteko areto nagusian.

3.3.4. Hizkuntza eredu eta programak

Ikastetxe honek hizkuntza eredu bakarra du, D eredu, hain zuzen. Modu honetan, ikastetxearen ikas-irakaskuntzaren hizkuntza nagusia euskara da. Gaztelania eta ingelesa ikasgai gisa lantzen dira. Ez daude hizkuntza programarik, ikastetxeko gela guztietan D eredu jarraitzen da. 1999 urtean, ikastetxe hau eraiki zenean, Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntzako klaseak euskaraz eta gaztelaniaz eskaini zituen 2000-2001 ikasturtea arte.

Hala ere, Elorriren ondoan Haur eta Lehen Hezkuntzako beste eskola bat dago. Eskola honetan PAI programa jarraitzen dute. Kasu honetan ingelesa ikasgaiaz gain, beste ikasgai batzuk hizkuntza honekin lantzen dira eta gainerakoak, aldiz, gazteleraz. Bestalde, euskara ikasgai gisa lantzeko aukera eskaintzen dute ere.

3.3.5. Instalazioak

Ikastetxe honek bi pisu ditu eta "E" formakoa da. Kurtso bakoitzerako klase bana dago, ondoren beste ikasgaietako gelak daude ingelesa eta plastikakoa adibidez eta beheko solairuan gimnasiako gela dago. Kanpoaldean 3 futbol pista daude eta lorategi txoko bat. Bigarren pisuko albo batean liburutegia eta ordenagailu gela daude eta horien aurrean, irakasle gela eta zuzendaritza taldeko bulegoak. Zonalde horretan ere musika gela dago eta ikastetxeko gela handiena denez, bilerak eta klaustroak egiteko erabiltzen da.

3.3.6. Orduategia

Orduategiari dagokionez ikasleek goizeko 9:00tan sartzen dira, 50 minutuko bi saio dituzte eta ordu erdiko patioa izaten dute. Ondoren 50 minutuko beste bi saio edukitzen dituzte eta 12:50etan bazkaltzera joaten dira (jantokira edo etxera). Azkenik 15:10etan bueltatzen dira, 50 minutuko beste bi saio dituzte eta 16:50etan irteten dira. Asteazkenetan, ez dute klaserik arratsaldean eta 13:00etan bukatzen dira klaseak. Beraz, orain bi ordutegi ezberdineko bi ikastetxe daude Mendillorri-n. Mendigoiti-n ez dute klaserik arratsaldeetan eta Elorri berriz, bai.

3.3.7. Ikastetxearen hizkuntza proiektua

Ikastetxe honetako hizkuntza batzordea zazpi irakaslek osatzen dute. Batzorde hau, Ikastetxearen Hizkuntza Proiektua egiteaz arduratzen da eta ikasturtean zehar planifikatutakoaren jarraipena egiten dute. Aurten Ikastetxeko Hizkuntza Proiektua burutzen hasi dira eta orain diagnosi fasean daude.

D ereduko ikastetxe bat denez, euskararen erabilpena sustatzeko jarduerak prestatzen dituzte ere. Aurten proiektu bat martxan jarri dute ikasleek euskaraz hitz egiteko motibazioa lortzeko. Ikasle guztiak areto nagusian bildu zituzten eta Loretxo (ikastetxeko maskota) aurkeztu eta koreografia bat erakutsi zieten. Loretxok ikasle bakoitzari 27 itsaskineko album bat banatu zien. Ikasleek itsaskinak lortzeko, euskaraz hitz egin behar dute. Irakasleak ikasle bati gaztelaniaz hitz egiten entzuten dion bakoitzean, ikasle horri marratxo bat jartzen dio klaseko zerrendan. Astearen bukaeran, ikasle bakoitzak bildutako marra kopuruaren arabera 2, 1 edo 0 itsaskin lortuko ditu. Modu honetan, ikasleek motibazio bat aurkitzen dute euskaraz hitz egiteko eta normaltasunez erabiltzera ohitzen dira.

3.3.8. Euskarabidea

Euskarabidea Herritarrekiko Harremanetako Departamentuari lotuta dagoen erakunde autonomoa da. Institutu honek, euskararen erabileraren arautegiari buruzko ikerketak egiten ditu eta euskararen baliabideak planifikatzen, sustatzen eta kudeatzen ditu Nafarroako Foru Komunitatean.

271/2019 Foru Dekretuak, urriaren 30ekoa, Herritarrekiko Harremanetako Departamentuaren egitura organikoa ezartzen du. Euskarabidea Institutuaren

estatutuak, azaroaren 6ko 303/2019 Foru Dekretuak baimentzen ditu. Azkenik, 5/2016 Foru Aginduak urtarrilaren 28koa, Herritarrekiko eta Erakundeekiko Harremanetako Departamentuaren eta Euskarabidearen egiturak garatzen ditu.

Erakunde hau, zuzendari-kudeatzaileak eta gobernu kontseiluak zuzentzen dute. Euskarabideak eginkizun ugari burutzen ditu, besteak beste, euskarari buruz Nafarroan zehaztutako araudiaren inguruan proposamenak egin, euskarari buruzko Foru Legearen arauak betetzen direla ziurtatu, Nafarroako Administrazio Publikoetako jarduerak ebaluatu eta txostena egin, euskararen Nafar Kontseiluaren eginkizunak koordinatu, Nafarroako Gobernuako departamentuarekin eta sozietate publikoekin lan egin eta euskararen ezagutza egiaztatu. (Nafarroako Gobernuak, 2020)

303/2019 Foru dekretuak Euskararen Nafar Kontseiluaren antolamendua eta eginkizunak zehazten ditu euskararen antolaketa eta sustapena garatzeko helburuarekin. Euskarabideak kontseilu honen jarduerak koordinatzen ditu.

Bestalde, Hizkuntza Eskubideen Behatokia euskararen diagnostikoa egiten duen fundazioa da eta Euskal Herriko biztanleen hizkuntza-eskubideak babesten ditu.

3.3.9. NIZE

NIZE, Nafarroan D eredia irakasten duten Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako ikastetxeetako zuzendaritza kideek osatzen duten elkarte da. Euskarazko hezkuntza publikoa sustatzeko eta hezkuntza kalitatea hobetzeko eratu zen. Elorri ikastetxeak, elkarte honetan parte hartzen du Nafarroako beste ikastetxeekin batera.

Nafarroako ikastetxeetako hizkuntza esparruko arazoei aurre egiteko, 1999/2000 ikasturtean, Iruñeko eta Iruñerriako D ereduko zuzendaritza taldeek elkartu ziren egoerari buruz iritziak emateko eta erabakiak hartzeko. 2002/2003 ikasturtean, elkartearen eginkizuna ontzat hartu zen eta modu honetan, elkartearen eraketa legala egin zen eta Nafarroako D ereduko Ikastetxe Publiko guztietako zuzendaritza taldeek parte hartzeko aukera izan zuten. Hortik aurrera, D ereduko Ikastetxe Publikoetan, ikasleek euskaraz matrikulatzea izan da xede nagusia.

Hauek dira elkarte honen helburuak:

- Nafarroako D Ereduko Ikastetxe Publikoen hezkuntza kalitatea hobetzea, hezkuntza eskaintza sustatuz eta baliabide eta proiektu pedagogikoak eguneratuz
- Ikastetxe publikoen artean, iritzi, proiektu eta interesak konpartitzea.
- Euskaren irakaskuntza bultzatzea eta euskal kultura sustatzea betiere gure inguruko beste kulturak errespetatuz.
- Euskararen irakaskuntza publikoaren kalitatea hobetzea Nafarroako D eredu Haur eta Lehen Hezkuntzan
- Elkarteko Ikastetxe Publiko guztietako zuzendaritza taldeekin, administrazioarekin edota beste hezkuntza erakunde eta profesionalekin, iritziak eta interesak amankomunean jartzea.

3.3.10. Nafarroako eskola kontseiluko txostena eta Elorri IPko egoera

Nafarroako eskola kontseiluak, urtero txosten bat egiten du Nafarroako Foru Komunitateko hezkuntza sistemaren egoera adieraziz. Txosten horretan eleaniztasunari buruz ematen den informazioa azalduko da atal honetan.

- Euskara

159/1988 Foru Dekretua, maiatzak 19koa, ikaskuntza ez-unibertsitarioan euskararen irakaskuntza txertatzen du Nafarroako hezkuntza sisteman eta A, B eta D ereduak definitzen ditu. Elorri Ikastetxea, Foru Dekretu honen neurriak onartu ondoren inauguratu zen, 1999. urtean hain zuzen, eta hasieratik gaur egun arte, D eredu ikastetxea izan da. Hala ere, eskola hau inauguratu zenean auzoko ikastetxe bakarra zenez, lehenengo ikasturtean klaseak gaztelaniaz ere eskaintzen zituen.

Nafarroako ikasle gehienak A, D eta G ereduetan ikasten dute Haur eta Lehen Hezkuntzan. 2018/2019 ikasturtearen datuen arabera, Nafarroan Haur Hezkuntzako ikasleen %28,84ak D ereduan ikasi du, %20,41ak A ereduan eta %50,53ak G ereduan. Argi ikusten da G ereduak indar gehiena duela Nafarroako hezkuntza sisteman eta Lehen Hezkuntzara salto egiten dutenean, kopurua handitzen da. Lehen Hezkuntzan D ereduan ikasten duten ikasle kopurua %26,10ra jaisten da eta A ereduan %19,60ra. G ereduan aldiz, kopurua %54,03ra igotzen da. Gainera, Bigarren Hezkuntzara salto egitean, A ereduan ikasten duten ikasleen erdia G eredura aldatzen dira %65,97ra ailegatuz.

2018/2019 ikasturtean, Nafarroan D eredia Haur eta Lehen Hezkuntzako 84 ikastetxe publikoetan eta Bigarren Hezkuntzako 28 institutuetan irakatsi da. Elorri ikastetxea, 84 ikastetxe horietako bat da.

- Atzerriko hizkuntzak

Nafarroako programa eleanitzek, gaur egungo curriculumak garatzen dute bi hizkuntza edo gehiagoko irakaskuntza koordinatuz.

Haur eta Lehen Hezkuntzan, atzerriko hizkuntza programak (PAI, PAL eta PAF) eta British Council eskolak daude. Hizkuntza programa batean txertatzen diren eskoletan, ingelesa, frantsesa edo alemana ikasteko orduak astero 12 saioetara luzatzen dira A eta G ereduaren kasuan, eta D ereduaren kasuan 8 saioetara.

Haur eta Lehen Hezkuntzan, hizkuntza programa batean sartuta dauden 116 eskola daude Nafarroan. Elorri Ikastetxe Publikoa ez da horietako bat. Elorri Ikastetxearen kasuan, bakarrik D eredia ikasteko aukera dago eta momentuz ez dago hizkuntza programa batean sartuta. Atzerriko hizkuntzetatik ingelesa bakarrik irakasten da astean bost saioetan.

- Lehen Hezkuntzan sarrera berantiarra duten edota soziokulturalki behartsuak dauden ikasleak

2018/2019 ikasturtean, ikastetxe publikoetako Lehen Hezkuntzako 798 ikasle eta itunpeko ikastetxeetako 57 ikasle eskolara berandu sartu ziren edo soziokulturalki babesgabeak egon ziren.

Hezkuntza Departamentuak, ikasle horietako kopuru handi bat duten eskola batzuei, irakaskuntza orduak eskaintzen dizkie ikasle hauen ikaskuntzarekin laguntzeko. Hala ere, ikastetxean lantzen diren hizkuntzak irakastearen erantzukizuna, ikasle horien harreraren parte hartzen duten ikastetxeko irakasletza guztiarena da.

Elorri Ikastetxeak ikasle hauen beharrak kontuan hartzen dituzte. Hasteko, eskolarizazio eta adinarengatik dagozkien taldeetan sartzen dira, hala ere, irakasle espezialisten laguntza izaten dute eta curriculum egokitzapenak egiten dira ere beharrezkoa denean. Gainera, helburuak lortzeko ezinbestekoa denean, entitate ezberdinekin koordinatzen dira, CREENako kideekin adibidez.

- Hizkuntza eredu aldaketa

159/1988 Foru Dekretuak, maiatzak 19koa, ezartzen du ikaskuntza euskaraz hasten duten edo euskara ikasgai bezala ikasten duten ikasleek, eskolaldi osoan horrela egiten jarraitu beharko dutela. Hizkuntza eredu aldaketarako, eskaintza bat egin beharko dute eta araudiak ezartzen dituen neurriek ez badute ezezkoa ematen, onartu egingo da.

89/2010 Lege Foralak, ekainak 1koa, hizkuntza ereduaren aldakuntza neurriak erregulatzen ditu. 2018-2019 ikasturtean, 1.557 aldakuntza onartu ziren. Arrazoi ezberdinengatik onar daitezke, hala nola, hizkuntza programa eleanizetan sartzea, eskolaz edo bizilekuz aldatzea edo ikaskuntzan zailtasunak izatea. Aldakuntza gehienak A ereduetik G eredura izan ziren, 1.175 zehazki.

Elorri Ikastetxeak eredu bakarra duenez, hizkuntza eredu aldatu nahi duen ikasleak beste ikastetxe batean jarraitu beharko ditu ikasketak.

4. DISEINU ETA METODOLOGI PROPOSAMENA

Eremu enpirikoa jorrazteko, metodo asko ezagutzen dira. Kasu honetan egoera erreal bat analizatzeko, kasu azterketa erabiliko dugu datuak biltzeko. Metodo hau zertan oinarritzen den azaldu baino lehen, aipatu nahiko genuke eremu enpirikoko atal hau sakonagoa izateko, jarduera gehiago prestatuta geneuzkela. Hala ere, COVID-19k eragindako egoeraren ondorioz, pentsatutako praktika batzuk bertan behera geratu behar izan dira. Prestatutako galdetegiaz gain, bi jarduera gehiago egiteko asmoa genuen. Alde batetik, hizkuntza batzordeko kide batekin aurrez aurreko elkarrizketa bat prestatu behar genuen, baina azkenean ez dugu ideia martxan jartzeko aukerarik izan. Beste aldetik, hizkuntza batzordeko funtzioak aztertu eta gero, batzordearen eginbeharretan edo koordinazioan parte hartzeko eskaera bat prestatuko genuen, ikastetxeak hizkuntzen irakaskuntza nola kudeatzen duen ikusteko geure begiekin. Azkenean, informazioa galdetegietatik lortzeko aukera izan dugu bakarrik, hala ere, datu horietatik etekina aterako dugu Elorri Ikastetxe Publikoaren analisisa egiteko.

4.1. Kasu azterketa

4.1.1. Aitzindariak

Kasu azterketaren erabilpena hazkunde handia izan du azken urte hauetan gizarte zientzien esparruetan, hala nola, Antropologian, Psikologian, Ekonomian, Soziologian eta Pedagogian. Hala ere, metodo honen ezaugarri, propietate eta exigentziak sistematizatzen dituzten lan kopurua urria da. Internazionalki, kasu azterketaren inguruko lan teoriko adierazgarrienak Yin (1989), Stake (2005) eta Grandon Grill'sen (2011) liburuak dira. Bestalde, España mailan azpimarratzekoak dira Martínez Bonafé (1990), López-Barajas Zayas (1996), Angulo eta Vázquez (2003) edo Collerren (2005) lanak. Liburu edo lan horietan, kasu azterketaren oinarri teoriko eta praktikoak aurkitzen dira eta burutzen diren metodologiaren adibideak deskribatzen dituzte. Metodo berritzaile bat ez den arren, ikerlarien interesa pizten jarraitzen du eta gizarte zientzietan geroz eta ikerketa gehiago egiten dira metodo hau erabiliz.

4.1.2. Definizioa

Kasu azterketa, askotan diseinu kualitatiboekin, ikerketa-akzio diseinuekin edo azterlan etnografikoekin nahasten da. Administrazio diziplina batzuetan gehien erabiltzen den ikerketa, metodo kualitatiboa da (Yacuzzi, 2005). Kasu azterketaren erabilpenaren areagotzearen ondorioz, garrantzitsua dirudi identifikatzea zehazki zertan datza, hala ere, batzuetan ez da modu egokienean deskribapena egiten.

Analisiak, diagnostikoak, baliabide didaktikoak edo interbentzio juridiko, kliniko edo hezigarriak egiteko tresnen ezaugarri komunak izan arren, kasu azterketa ikerketarako metodologia bezala erabiltzen da. (Crespo, 2000) Hala ere, autoreen arabera kasu azterketaren kontzeptua ikusmolde ezberdinak ditu.

Diseinutik emaitzen aurkezpenera, metodo hau teoriarekin oso lotuta dago. Yacuzzik dioenez kasu azterketak bereziki baliagarriak dira, kausalitatearen ikasketa baimentzen dute eta teoriar irudikatzen dute. Beste autore batzuek, berriz, uste dute bere indar nagusia, premisa hipotetikoak garatzeko eta erabakiak hartzean orientabideak emateko gaitasuna dela. Bestalde, Staken (2005) ustez, kasu azterketaren ezaugarri garrantzitsuena, errealitatearen ulermenean oinarritzen da eta Pérez Serranok baieztatzen du bere xede nagusia esperientzia baten esanahia ulertzea dela.

Kasu azterketaren intentzio nagusietako bat, aspektu partikularren eta idiosinkrasikoen ezagutzaren eskurapena da. Zenbait autoreen arabera, kasu azterketa ikerketa enpiriko bat da, testuinguru erreal baten barruan dagoen aro garaikideko gertakari bat ikertzeko zuzenduta dagoena.

Ez da datuak lortzeko teknika berezi bat, datuak antolatze metodo bat baizik. (Goode y Hatt, 1976).

4.1.3. Kasu azterketaren ezaugarriak

Autore ezberdinen ekarpenak kontuan hartuz, beste ikerketa metodoetatik desberdintzen dituen oinarritzko zenbait ezaugarri aurkitzen ditugu:

- Aztertuko den objektuaren deskribapena egiten dute testuinguruan kokatuz. Ikerketa baten balio nagusia, egoera partikular baten eta bere testuinguruaren arteko erlazioa aurkitzean oinarritzen da.
- Ikerlan holistikoak dira. Ikerlaria, errealitatea ikuspegi sakon batekin ikusten saiatuko da eta aldi berean, aztertuko den objektuaren ikuspegia osotasunean eskaintzeko gai izan behar da, bere konplexutasuna islatuz.
- Errealitate edo egoera bakoitzaren berezitasunak islatzen dituzte deskribapen sendoa eta fidela eginez.
- Heuristikoak dira. Kasu azterketen xedea, irakurleak ikertutako egoera soziala ulertzea da.
- Bere ikuspegia ez da hipotetikoa. Datuak aztertzen dira, ondorioak ateratzen dira eta informazioa eskaintzen da.
- Harremanetan eta elkarrekintzan oinarritzen dira, beraz, ikerlariaren parte hartzea beharrezkoa da kasua burutzeko.
- Aro garaikideko egoerak ikertzen dituzte eta ikerlariari esparru zehatz batean, luzaroko egonaldia eskatzen diote.
- Negoziazio prozesuak ematen dira ikertzailearen eta parte hartzaileen artean.
- Informazio iturri asko dituzte txertatuta eta informazio iturri horien analisia modu global batean burutu behar da.
- Arrazoiketa induktiboa da. Emaizak beste kasu batzuetara hedatzeko, beharrezkoa da ikerketa prozesuaren deskribapen zehatza egitea.

4.1.4. Kasu azterketa motak

Kasu azterketa ez da metodo uniforme bat, errealitate bakoitzera moldatzen da eta modalitate ezberdinak erabiltzen ditu testuinguruaren eta helburuen arabera.

Ikerlariak kasu azterketa motak deskribatzeko sailkapen ezberdinak egiten dituzte.

- Stakek (2005) hiru kasu azterketa mota planteatzen ditu:
  - Kasu azterketa intrintsekoa

Aztertuko den gai zehatz baten inguruko ulermen hobeko bat lortzeko, espezifikotasun propioak dituzten kasuak dira. Kasu honetan, ez da kasua aukeratzen beste kasu batzuk islatzen dituelako edo arazo zehatz bat irudikatzen duelako, gaia berez interesgarria delako baizik.

- Kasu azterketa instrumentala

Kasu mota hauek egoera multzo zehatzetatik abiatuz, orokortasuna bilatzen dute. Kasua, gai batean sakontzeko edo teoria bat zehazteko analizatzen da, hortaz, kasua bigarren mailako zeregina hartzen du, ikertzen den objektuari buruzko baieztapenak formulatzen lagunduz.

- Kasu azterketa kolektiboa

Ikerketaren interesa gertaera, biztanleria edo kondizio orokorretan zentratzen denean erabiltzen da, zenbait kasu modu intentsiboan ikertuz.

- Heras Montoyak (1997), sailkapen desberdin bat proposatzen du ikerketa objektua, perspektiba eta informazioa biltzeko teknikak kontuan hartuz:
  - Ikerketa historiko antolatzailea

Organizazio bat denboran zehar jasan duen eboluzioan zentratzen da, dokumentuen analisi eta elkarrizketa teknikak erabiliz.

- Bizitzeko istorioen ikerketa

Pertsona batek eskaintzen dituen datuak erabiltzen dira gizakiaren jokaeraren edo gaur egungo instituzio baten oinarriko alderdiak ulertzeko. Gehien erabiltzen den teknika elkarrizketa da.

- Behaketa bidezko ikerketa

Ikertutako objektuaren gaur egungo egoeran eta bere antolakuntzan zentratzen da. Teknika garrantzitsuena parte hartzailearen behaketa da.

- Azkenik, Pérez Serranok (1994) ikerkuntzaren informean zentratzen da kasu azterketak sailkatzeko:
  - Kasu azterketa deskriptiboa

Aurretik teoriarik oinarritu gabe, ikertutako gertaeraren informea zehatz bat aurkezten da, ezarritako hipotesiak ez jarraitzeko eta oraindik ikertu ez diren hezkuntza esparruaren oinarritzko informazioa eskaintzeko.

- Kasu azterketa antzeztua

Deskribapen aberatsak eta sendoak ditu, hala ere, lortutako datuak kategoriatan kontzeptualak garatzeko edo datuak bildu baino lehen defenditutako aurrekontu teorikoak islatzeko edo desafiatzeko erabiltzen dira.

- Kasu azterketa ebaluagarriak

Deskribapenak eta azalpenak erabiltzen dira ikertutako objektuaren epaiketak deuseztatzeko.

Kasu azterketa batean, modalitate ezberdinak erabili daitezke aldi berean, objektuaren eta ikerketaren garapenaren arabera. Ez dago egitura metodologiko estandarrik, oinarri komun bat partekatu arren, kasu azterketa bakoitza berdingabea da.

4.1.5. Metodo estrategia eta behaketa teknika

Ikerkuntza kualitatiboen sinesgarritasuna kasu azterketetan, kezka bat izan da ikerketa orokorraren testuinguruan, zehaztugabea, subjektiboa eta aldagarria dela esanez.

Datuen sinesgarritasuna bermatzeko, estrategia ezberdinak erabiltzen dira:

- Testuinguruan kokatu

Orientabide etnografikoan oinarritzen diren kasu azterketek, gizakien jarreraren eta testuinguru sozialaren arteko erlazioak analizatzen dituzte, hortaz, ikertutako unitatea bere ingurumen sozial eta kulturalean analizatu behar da.

- Saturazioa

Ebidentzia asko erabiliz eta haien artean erlazioak bilatuz, baieztapenak lortzen dira. Gai bati buruz arakatu nahi denean, beharrezkoa da ikertzea, galdetzea eta dokumentuak analizatzea. Gainera, jarduera horiek errepikatu beharko dira ziurtatzeko lortutako emaitzak mantentzen direla denboran zehar.

- Inplikatuekin negoziatzea

Ikerketaren elaborazio finala zuzena dela ziurtatzeko, ikertzaileak konprobatzen du emaitzen eta inplikatuaren iritzien arteko adostasuna dagoela. Horretarako, ikasketekin erlacionatutako gaiak eztabaidatzeko edo informarearen inguruko idazkiak errebisatzeko, eztabaida leku edo bilerak antolatu daitezke.

- Triangulazioa

Datuak balioztatzeko estrategia erabiliiena eta ezagunena da ikerlari sozialen artean. Estrategia honetan, ikerkuntzan inplikatzaren diren eragile ezberdinen perspektibak erlacionatzen dira, ikertzailearenak barne.

Hiru triangulazio mota daude:

- Metodoen triangulazioa: teknika batekin lortutako informazioa beste teknika ezberdinekin alderatzen da.
- Pertsonen triangulazioa: komunitate bateko kideen ikuspegiak alderatzen dira.
- Espazio eta denboraren triangulazioa: datuak lortzeko erabilitako teknikak, espazio eta denbora ezberdinetan aplikatzen dira datuak sendoak direla ziurtatzeko.

4.1.6. Abantailak eta desabantailak

- Abantailak

Kasu azterketak, ikerketak egiteko posibilitate ugari eskaintzen ditu:

- Beste metodo batzuekin seguruenik identifikatu ezin diren gertaera edo prozesuak aurkitzeko aukera ematen du, kontu zehatzak adieraziz. (Walker, 1983: 42-59; Arnal y otros, 1994: 209; Stake, 1995: 48-49).
- Esanahi sakonak eta ezezagunak agerian jartzen eta irakaskuntzarekin erlacionatutako arazoei aurre egiten laguntzen du. (Bell, 2002: 22-23; Heras Montoya, 1997: 121-124; Pérez Serrano, 1994: 99-102).

- Baliagarria da hezkuntza egoera konplexuei buruz informatzeko, barne prozesuak ulertzeko eta zalantza edo kontraesanak aurkitzeko, praktiken inguruan hausnartzen dugun bitartean.
- Ikertutako gaiaren inguruan, zehaztasuna eta intentsitatea eskaintzen ditu.
- Datu kuantitatibo eta kualitatiboak biltzeko, teknika mota ezberdinak erabiltzeko aukera ematen du.
- Metodo oso egokia da ikerlari indibidualentzako.

Bestalde, Pérez Serranoren (1994: 116-118) ikerketen arabera, kasu azterketak burutzean, ikerlariak prestakuntza baliagarriak garatzen ditu:

- Arazo zehatzak diagnostikatzeko gaitasuna
  - Errealitatearen ezagutza osatuagoa lortzea
  - Analisiak eta sintesiak egiteko gaitasuna
  - Modu logiko eta azkarrean pentsatzeko gaitasuna
  - Ezagupen eta bizipenen integrazioa
  - Motibazioa garatzea
- Desabantailak

Kasu azterketek, irakaskuntzaren inguruko ikerketak egitean, abantaila asko eskaintzen ditu, baina aldi berean, kontuan hartu beharreko zenbait arazo edo mugaketa sor daitezke.

- Ikerkuntzan lortutako datuak beste kasuetara hedatzeko ezinezkoa izatea.
Kasuen azterketa batean, erabiltzen diren datuek, teoriara transferitzeko baimena ematen dute, baina ez beste kasu batzuetara, hau da, lortutako informazioa beste eszenatoki batzuetan aprobetxatzeko aukerarik ez du ematen. (Yacuzzi, 2005)
- Ikerlariaren subjektibotasuna lan osoan zehar agertzea.
Gai hau ez dute beti negatibotzat hartzen ikerlariak: “Se sabe que la pretensión de los investigadores cualitativos es realizar una investigación subjetiva. No se

considera que la subjetividad sea un fallo que hay que eliminar, sino un elemento esencial de comprensión” (Stake, 1995).⁷

Askotan ikerlariak kontrolatutako subjektibotasuna adierazi dutela argudiatzen dute eta modu honetan ikerketek aberastasuna lortzen dutela defendatzen dute. Hala ere, datu horien sinesgarritasuna ikertzailearen prestakuntza maila, sentsibiltate, gaitasun metodologiko eta kapazitate etikoen araberakoa izango da. (Patton, 1987).

Subjektibotasuna kaltegarria ez izateko, ikerketaren inguruko kezka etengabe azaldu behar dira eta garatutako esku hartzeak zehaztasun handiarekin deskribatu behar dira.

- Esparru zehatz batean denbora batean gelditzearen ondorioz, ikertzen diren pertsonen bizitza estiloa aldatzeko posibilitatea egotea.

Ikasketa esparruarekin zuzeneko kontaktua izatea denbora iraunkor batean, metodologia honen baldintza bat da. Hasieran, posiblea da ikertzaileak ikertzen dituen pertsonen bizimoduak baldintzatzea, baina bere helburua talde sozialaren parte izatea da, taldeko kideek bere presentziara ohitzeko.

4.2. Datu bilketa

Kasu azterketarekin lortutako datuak deskribatu eta analizatu baino lehen testuinguruan kokatuko gara.

Lan hau hizkuntzen irakaskuntzan oinarritzen da, hortaz, pentsatu genuen ideia ona izango zela hezkuntza sisteman hizkuntza koordinazioaz arduratzen den elkarte batekin kontaktuan jartzea, galdetegiak edo elkarrizketak egiteko eta betetzen dituzten eginkizunetan parte hartzeko.

Mendillorri izeneko auzoan kokatuta dagoen, Elorri Ikastetxe Publikoaren egoeran zentratzea erabaki genuen Gradu Bukaerako Lana jorratzeko. Modu honetan, ikastetxe honetan hizkuntzen irakaskuntza koordinatzen duen hizkuntza batzordearekin

---

⁷ Ikerlari kualitatiboen helburua, ikerkuntza subjektibo bat egitea da. Subjektibotasuna ez da deuseztatu behar den akats bat bezala ikusten, ulermenerako elementu ezinbesteko bat bezala baizik. (Stake, 1995)

harremanetan egotea aproposa iruditu zitzaigun, burutzen dituzten ekintzei eta betebeharrei buruzko analisia egiteko.

Datuak biltzeko tresna ezberdinak erabiltzea pentsatuta genuen, hala ere, COVID-19k eragindako alarma egoeraren ondorioz, galdetegia izan da informazioa lortzeko erabili ahal izan dugun tresna bakarra. Tresna bakarra erabili arren, informazio asko lortzeko aukera dago, gainera, hizkuntza batzordeko zenbait kideek beteko dutenez, ikuspuntu ezberdinak aztertuko ditugu.

Laburbilduz, kasu azterketa bat burutuko dugu ikastetxe bateko egoera analizatzeko. Datuak biltzeko, sortu dugun galdetegi bat erabiliko dugu ikastetxeko hizkuntza batzordeko kideek betetzeko eta lortutako informazioa, AMIA teknikaren bitartez deskribatuko dugu.

4.2.1. Hizkuntza batzordearen ezaugarriak

Analizatuko dugun ikastetxea Mendillorri izeneko Iruñeko auzo batean kokatuta dago. Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntzako etapak eskaintzen ditu. Eskola hau inauguratu zenean, gaztelaniaz eta euskaraz eskaintzen zuen irakaskuntza baina gaur egun, D ereduko irakaskuntza jorratzen da bakarrik. Modu honetan, irakaskuntza osorik euskaraz lantzen da, gaztelaniako eta ingeleseko irakasgaiak izan ezik.

Bestalde, ez du hizkuntza programarik eskaintzen beraz, lantzen den atzerriko hizkuntza bakarra ingelesa da eta ez da erabiltzen beste irakasgai batzuk lantzeko.

Hizkuntzen irakaskuntzaz eta koordinazioaz, ikastetxeko hizkuntza batzordea arduratzen da. Kasu honetan, D ereduko ikastetxea denez eta hizkuntza programa bakar batean ere parte hartzen ez dutenez, euskara, gaztelera eta ingelesaren irakaskuntzaz arduratzen dira.

Hizkuntza Batzordea 7 kidek osatzen dute:

- Haur Hezkuntzako irakasle bat
- Lehenengo Mailako irakasle bat
- Hirugarren Mailako irakasle bat
- Bosgarren Mailako irakasle bat
- Ingeleseko irakaslea
- Logopeda

- Ikasketa burua

Ikus dezakegu batzordearen eraketa prozesuan ziklo bakoitzeko irakasle bat aukeratu dutela. Gero, lantzen den atzerriko hizkuntza bakarraren irakaslea dago, kasu honetan, ingelesekoa. Bestalde ikastetxeko logopeda parte hartzen du batzorde honetan, bere lana erlazio estua duelako hizkuntzen irakaskuntzarekin. Azkenik, ikasketa burua dago, aldi berean musikako irakaslea dena ere.

4.2.2. Galdetegiaren prestaketa eta erantzunen azalpena

Aurretik azaldu dugun bezala, galdetegiaz gain, datuak biltzeko beste teknika ezberdin batzuk erabiltzea planteatu genuen, hala ere, COVID-19k eragindako alarma egoeraren ondorioz ezinezkoa izan da pentsatutako beste jarduerak egitea.

Beraz, sortutako galdetegia Elorri Ikastetxe Publikoko Hizkuntza Batzordeko kideei zuzenduta dago. Gure lanaren gai nagusia hizkuntzen irakaskuntza denez, ikastetxeko hizkuntza batzordeari galdera zehatz batzuk prestatu dizkiegu gai honen inguruan, ikastetxearen egoera analizatzeko. Galdetegia batzordeko kide guztiei bidali genien ahalik eta ikuspegi gehien eskuratzeko. Azkenean, lau kideen erantzunak lortu genituen, lehenengo, hirugarren eta bosgarren mailako irakasleena eta ikasketa buruarena hain zuzen.

Galdetegiak hamar galdera ditu eta galdera bakoitzean azpi-galdera bat edo gehiago formulatzen dira. Jarraian, galdera bakoitzaren azalpena eta azpi-galdera bakoitzean jasotako erantzunak adierazten dira. Hizkuntza batzordeko kideen erantzun guztiak lanaren bukaerako eranskinetan azaltzen dira.

- Lehenengo galdera: Eurydice

Eurydice sareari esker, Europako hezkuntza sistema ezberdinak aztertu eta alderatu daitezke. Baliagarria izan daiteke hizkuntza batzordeak beste hezkuntza sistemen neurriak eta ideiak kontuan hartzea hizkuntza proiektua egiterako orduan.

Galdera honetan, Eurydiceri buruzko deskribapen bat ematen dugu eta esteka bat uzten dugu ere, ezagutzen ez dutenek zehaztasun handiagoarekin ulertzeko zertan datza.

Hasteko, Eurydice ezagutzen duten ala ez jakiteko, bi azpi-galdera hauek formulatzen ditugu:

- a) “Nafarroako Gobernutik hitz egin dizuete txosten honi buruz?” “Zuk ezagutzen zenuen zure aldetik?”

Hizkuntza batzordearen erantzunen arabera, ez dute informaziorik jaso Eurydice-ri buruz eta ez dakite zertan datza. Hala ere, kide batek bere aldetik ezagutzen du unibertsitatean landu zuelako eta oposaketak egitean birgogoratu zuelako.

Irakaskuntzari lotutako oinarrizko kontzeptu batzuk ikastetxeko hezkuntza sistemako kideek berdin ulertzen dituzten ala ez azaltzea eskatzen dugu ere:

- b) “Uste duzu Elorri IPko Hezkuntza-elkarte osoak berdin ulertzen dituztela irakaskuntzari lotutako kontzeptu hauek?: Hizkuntza ereduak / Murgiltze ereduak / Atzerriko hizkuntzak / PAI (PAF, PAA) (AH) programak / HEIB = Hizkuntza eta Edukien Ikaskuntza Bateratua edo (CLIL eng) (AICLE (es))”

Orokorrean hizkuntza batzordeko kideek uste dute ikastetxeko kide guztiek berdin ulertzen dituztela kontzeptu hauek. Hala ere, kide batek uste du irakaskuntzan urte asko daramaten irakasleek, kontzeptu hauek gutxiago ezagutzen dituztela.

Galdera honekin bukatzeko, Eurydice txostenean adierazten den eztabaidagai bati buruz iritzia ematea proposatzen dugu:

- c) “Zer deritzozu txostenean dionean Europako ia ikasle gehienek ingelesa ikasten dutela eskolan eta Hezkuntza Sistema erdietan “derrigorrezko irakasgaia” bezala, baina kalitatea ziurtatzeko, curriculumeko ordutegia handitzea baino, berrikuntza pedagogiko eta antolakekintzakoak beharko direla?”

Kasu honetan denek ados daude ingeleseko orduen kantitatea handitzea ez dela beharrezkoa esatean, baina uste dute irakasteko modua birmoldatu beharko dela ikasleen maila hobetzeko. Gainera, hirugarren mailako irakaslearen arabera, ingeleseko ordu gehiago txertatzeak euskararen erabilpenari kalte egingo lioke.

- Bigarren galdera: 8/2013 LOMCE

Galdera honetan 8/2013 LOMCE legeak araututako neurri berri batzuen inguruko azpi-galderak azaltzen dira.

Hasteko artikulua hau irakurtzera gonbidatzen ditugu:

“4. Estatutuen arabera beste hizkuntza ofizial bat duten autonomia-erkidegoetan eta, Nafarroako Foru Komunitatean, Nafarroako Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko abuztuaren 10eko 13/1982 Lege Organikoan ezarritakoarekin bat etorritik, hezkuntza-administrazioek bermatu egin beharko dute ikasleek irakaskuntza bi hizkuntza ofizialetan jasotzeko duten eskubidea, hezkuntza-eskaintza honako irizpide hauekin bat etorritik programatuta:

c) Hezkuntza-administrazioek, halaber, hizkuntzaz besteko irakasgaiak gaztelaniaz bakarrik, hizkuntza koofizialean bakarrik edo atzerriko hizkuntza batean bakarrik ematen dituzten sistemak ezarri ahal izango dituzte, betiere bermatzen bada ezin izango dela beste irakaskuntza-eskaintza bat, diru publikoz mantendua, hizkuntza koofizialeko bakoitza komunikazio-hizkuntza gisa erabiliko duena.

Hezkuntza-administrazioek ezarriko dute zer proportzio izango den arrazoizkoa sistema horietan gaztelaniaren eta hizkuntza koofizialen artean. Banaketa modu heterogeneoan egin ahal izango da, kasuan kasuko ezaugarrien arabera”.

Artikulu horrek azaltzen duenaren arabera, PAI programa ezartzeko beharra sentitu duten ala ez jakin nahi dugu galdera hau zuzenduz:

a) “Elorri IP euskarazko D ereduko ikastetxea izanik, zuek behartuak sentitu zarete Nafarroako Hezkuntza-administrazioetik PAI ezartzera, edo aurtengo 2019-20ko jarraibideetako UPO ataleko 11. Hizkuntza proiektua iritsi arte ez?”

Denek adierazi dute ez dutela inongo presiorik izan ikastetxean PAI ezartzeko. Gainera, azpimarratzen dute ez dutela hizkuntza programarik txertatu nahi ikastetxe honen proiektuan eta uste dute ingelesa orduen kantitatea handitzeak ez duela ikasleen ingelesa mailaren hobekuntza bermatzen.

LOMCEk araututako beste neurri batek zehazten du ofizialak ez diren baina legezko babesa duten hizkuntzak dauden autonomia-erkidegoetan, erkidegoen konfigurazio askeko irakasgaien blokeak hizkuntza horietan eskainiko dituztela, bertako araudi erregulatuak zehazten dituen baldintzetan. Puntu hau esaten denari buruzko iritzia aurkeztea eskatzen dugu galdera honen bidez:

- b) “Uste duzu zuen eskolan, hizkuntza hauetakoren batek LOMCEko goiko 6.puntuaren arabera, Nafarroako Gobernuak “legezko babesa” eman eta iritsi daitekeela konfigurazio libreko irakasgai bat izatea?”

Hizkuntza batzordeko kideek uste dute gaur egun bere ikastetxean lantzen diren hizkuntzekin (euskara, gaztelania eta ingelera) aski dela. Beste hizkuntza ezberdinak hitz egiten dituzten oso ikasle gutxi daudenez, oso zaila ikusten dute irakasgai bat honetarako sortzea.

Atal honekin amaitzeko D ereduko egoeraren iritzia ematea proposatzen diegu:

- c) “Zein da oraintxe D ereduko irakaskuntzaren gainean duzun itzaropena eta kezka?”

Denek adierazi dute euskararen erabilera zabaltzeko desioa. Uste dute ikasle gehienek euskara eskolako testuinguruan erabiltzen dutela eta beharrezkoa dela gelatik kanpo ere hitz egitea euskararen hazkundera bermatzeko.

- Hirugarren galdera: Jatorrizko Euskararen 18/1986 Foru Legea (2/2010 Foru Legearen eta 4/2015 Foru Legearen aldaketekin) eta 13/1982 Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko Lege Organikoko artikulua

Hasteko, Euskararen 18/1986 Foru Legeak eta bere aldaketek 2/2010 Foru Legeak eta 4/2015 Foru Legeak ezarritako alderdietatik artikulua batzuk nabarmentzen ditugu.

1. artikulua

1. Foru lege honen xedea euskararen erabilera arrunta eta ofiziala arautzea da, gizarte bizikidetzaren eta irakaskuntzaren esparruetan.

2.artikulua

1. Gaztelania eta euskara Nafarroako berezko hizkuntzak dira eta, horren ondorioz, herritar guztiek dute hizkuntza horiek jakiteko eta erabiltzeko eskubidea.

2. Gaztelania da Nafarroako hizkuntza ofiziala. Euskara ere ofiziala da Nafarroako Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko Lege Organikoko 9. artikuluan eta foru lege honetan aurrez ikusitako eran.

5. artikulua

1. Foru lege honen ondorioetarako, Nafarroak ondoko eremu hauek ditu:

- a) Eremu euskalduna*
- b) Eremu mistoa*
- c) Eremu ez-euskalduna*

Neurri horiek ezagutzen duten ala ez jakiteko hurrengo azpi-galdera planteatzen diegu:

- a) “Zure ustez Elorri IPko hezkuntza-elkarteak eta bereziki irakasleriak zehazki ezagutzen dute 18/1986 Euskararen Foru Legearen eta bere 2010 eta 2015ko aldaketaren izaera?”

Kasu honetan erantzun ezberdinak jaso ditugu. Lau kideetako bik uste dute baietz eta beste batek ezetz. Bosgarren mailako irakaslearen arabera, berriz, Foru Legearen eta bere aldaketen neurriak ezagutzen dira baina zenbait irakaslek ez dute zehaztasunez ulertzen zertan datza.

18/1986ko Euskararen Foru Legearen aurrekaria izan zen 13/1982 Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko Lege Organikoko artikulua bakarra gogora ekartzen dugu.

9. artikulua

1. Gaztelania da Nafarroako hizkuntza ofiziala.

2. Euskarak ere hizkuntza ofizialaren maila izanen du Nafarroako eskualde euskaldunetan.

Foru lege batek eskualde horiek zehaztu, euskararen erabilera ofiziala arautu eta, Estatuko legeria orokorra abiapuntutzat harturik, hizkuntza horren irakaskuntza antolatuko du

Artikuluari erreparatuz, ikastetxeko irakasleriaren inguruan duen iritzia azaltzea eskatzen dugu:

- b) “Zure ustez Elorri IPko hezkuntza-elkarteak eta bereziki irakasleriak zehazki ezagutzen dute 13/1982ko Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko Lege Organikokoa?”

Galdera honetan ere erantzun ezberdinak aurkitzen ditugu. Batzuk uste dute baietz eta beste batzuk ezetz. Hala ere, inork ez du bere erantzuna argumentatzen.

Galdera honekin amaitzeko, Euskararen Foru Legea bueltatzen gara, lege honek eragindako aldaketei buruz iritzia eman dezaten:

- c) “EFL ezarri zenetik 34 urte egingo diren honetan ze iritzi duzu izan duen eraginaz Nafarroa osoko hizkuntza eremu, eredu, atzerriko ikaskuntza programaz eta aurten, bai edo bai, Ikastetxe guztiei egiteko eskatu zaien “Hizkuntza proiektuaren” bilakaeraz?”

Kide bakoitzak ideia ezberdinak aurkeztu dituzenez banan-banan azalduko ditugu (lehen mailako irakaslea hutsik utzi du erantzuna).

Hirugarren mailako irakasleak uste du Nafarroan hizkuntza ereduak politikaren eragina jasan dutela eta politikariek, hezkuntza arma bezala erabiltzen dutela. Nafarroako bi hizkuntza ofizialak ikasteko aukera berdina egotea defendatzen du. Bestalde, ados dago Hizkuntza Proiektuaren elaborazioarekin ikastetxearen hobekuntzan laguntzen duelako.

Bosgarren mailako irakaslearen arabera, hizkuntzen paradigma asko aldatzen ari denez, gizarteko beharretara moldatu beharko da. Hori dela eta normalizat jotzen du eredu linguistiko anitzeko eskolak egotea eta baita ere eskaintza egonez gero, euskaldunak ez diren eremuetan D eredu eskaintzea. Beharrezkoa ikusten du ikasleek eta gurasoek erabiltzen dituzten hizkuntzak ezagutzea suertatzen diren beharrei aurre egiteko.

Ikasketa buruak dioenez, euskara ofiziala izan beharko litzateke Nafarroako eremu osoan. Ingelesa ikastea beharrezkoa ikusten du baina beste modu batean antolatu beharko litzateke. PAI programetako ikasleek eta D ereduko ikasleek ingelesa maila berdina dutela defendatzen du eta ingelesez ordu gehiago edukitzeak ez duela ikaslearen maila hobetzen uste du.

Hurrengo lau galderak, Ekainaren 25ko 389/2019 EBAZPENAK, Nafarroako Foru Komunitatean Haur Hezkuntzako bigarren zikloa, Lehen Hezkuntza, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza eta Batxilergoa ematen dituzten ikastetxe publikoen antolaketa eta funtzionamendua 2019-2020 ikasturtean araututako jarraibideekin erlazionatuta daude. Zehazki, jarraibide horietako 11. Puntuan, Ikastetxeko Hizkuntza Proiektua egiteko zehaztapenen inguruko galderak formulatzen ditugu. Galdera horietako bakoitzean, puntu horretako zehaztapen baten inguruko azpi-galderak egiten ditugu.

- Laugarren galdera: Hizkuntza Proiektua edo diagnostikoa

389/2019 EBAZPENAKO jarraibideen 11. puntuan azaltzen den bezala, ikastetxeek, ez badute hizkuntza proiektua egin, hizkuntza batzordeak ikastetxeko aurtengo ikasturtearen egoera linguistikoaren diagnostiko bat egin beharko dute.

Zehaztapen honi bideratuta, garrantzitsua da hizkuntza proiektua jorratu duten ala ez jakitea:

- a) “Ikastetxe honen kasuan, aurten hizkuntza proiektua egin da edo hizkuntza batzordeak ikastetxeko egoera linguistikoaren diagnostiko bat egin du?”

Ikastetxe honek iaz hasi zen Ikastetxeko Hizkuntza Proiektua zer zen ezagutzen eta aurten martxan jartzen hasi dira. Batzorde hau osatu dute eta diagnosi fasearekin hasi dira 4. mailako eta 6. mailako kanpo frogen emaitzak aztertuz eta familien errealitate linguistikoa ezagutzeko galdetegiak eginez.

- Bosgarren galdera: ikastetxeek Hizkuntza Proiektua egiteko laguntzak

11. puntu honetan ere zehazten den bezala, ikastetxeek Eleaniztasunaren eta Arte Ikasketen Zerbitzuaren laguntza izanen dute.

Hortaz, laguntza horiek jaso dituzten ala ez galdetzen dugu atal honetan:

- a) “Kontaktuan egon zarete zerbitzu hauekin?” “Lagundu dizuete? Zertan?”

Kasu honetan momentuz ez dute zerbitzu hauen laguntza jaso baina ez dute laguntza beharrik sentitu ezta ere.

- Seigarren galdera: irakasgai bakoitzarentzat hizkuntza bat zehaztea

Puntu horretako beste neurri batek adierazten du, ikastetxeek maila bakoitzean, irakasgai bakoitza zein curriculumeko hizkuntzatan irakasten duten zehaztu beharko dutela Educa kudeaketa sisteman.

Neurri horrekin erlazionatuta, interesgarria iruditu zaigu jakitea hizkuntza programaren bat martxan jartzea pentsatu duten ala ez:

- a) “Zer pentsatzen duzue PAI, PAF edo PAL hizkuntza proiektuei buruz?”
“Pentsatu duzue honelako proiekturen bat ikastetxe honetan txertatzea?”

Kasu honetan inork ez dago hizkuntza programa horietako bat txertatzearen alde. Uste dute D eredurako ez direla eraginkorrak eta eredu hau indargabetzen dutela. Gainera ikasketa buruak defendatzen du bi hizkuntza aldi berean garatzeak (euskara eta gaztelania) asko errazten duela ikasle eleaniztunen garapena ingelesa edo beste atzerriko hizkuntzak ikasterako orduan.

- Zazpigarren galdera: sarrera berantiarra izan duten ikasleen plangintza

Ebazpen honen 11. puntuarekin bukatzeko, Ikastetxeko Hizkuntza Proiektua egiteko gidan, ikasleen eskolako sarrera berantiarren inguruko plangintza azaltzea eskatzen du.

Hizkuntza Proiektuko gidak eskatzen duenez, hizkuntza batzorde honek sarrera berantiarreko ikasleekin burutzen duen kudeaketari buruzko azpi-galderak formulatu ditugu:

- a) “Hezkuntza sisteman berandu sartzen diren ikasleentzat planik baduzue?” “Azal dezakezu ikasle horien esku hartzerako prestatuta duzuen neurriren bat?”

Galdera honetan desadostasunak aurkitu ditugu. Lauetatik bik, hezkuntza sisteman berandu sartu diren ikasleentzat planik edo neurririk ez daudela diote. Bestalde, hirugarren mailako irakaslearen arabera, harrera plan bat prestatuta dute baina ez du plan horren ezaugarririk aipatzen. Ikasketa buruak dioenez, plan hori bidean dago, hausnartzen hasi dira kasu bat izan zutelako eta honek ekarritako zailtasunez jabetu zirelako. Gaineratzen du Lehen Hezkuntzan ez duela zentzurik neurririk prestatzea ikasleak adin horietan ez direlako eredu aldutzen normalean.

Amaitzeko, azkeneko hiru galderetan hizkuntzen irakaskuntzaren ikerlari eta adituek adierazitako zenbait ideiei buruzko azpi-galderak proposatzen ditugu.

- Zortzigarren galdera: ama-hizkuntzaren ikaskuntza erabat garatu baino lehen gelditzea

Abdelilah Baueren (2007, 98.or.) arabera, guraso etorkinek, seme-alabekin ama hizkuntza hitz egiteari uzten diote uste dutelako herrialdearen hizkuntza ofizialaren ikasketa oztopatzen duela. Hala ere, haurren ama-hizkuntzaren ikaskuntza bat-batean gelditzeak, garapen kognitiboan eragina izan dezake. Ama hizkuntzaren eskuratzea osotasunean garatu baino lehen gelditzen bada, bigarren hizkuntza ez du oinarri solido bat aurkitzen instalatzeko eta modu honetan hizkuntza horren ikaskuntza oztopatzen da.

Hau da, adin txikiko ikasle etorkin bat eskolatzean, hizkuntza berri bat ikasten hasiko da bere ama-hizkuntza oraindik osotasunez garatu gabe. Momentu horretan ama-hizkuntza erabiltzeari uzten bada, eskolako hizkuntza garatzeko zailtasunak izan ditzake.

Baieztapen honen harian, herrialdeko hizkuntza ez-ofizialen inguruko esku hartzeari buruzko azpi-galdera hauek planteatzen ditugu:

- a) “Nola dakizue ikasleek eta haien gurasoek zein hizkuntzatan hitz egiten duten?”
“Hizkuntza Proiektua egiterakoan, kontuan hartzen duzue ikasle baten ama-hizkuntza Espainiako hizkuntza ofizial bat ez izatea?”

Aurten, informazio hori lortzeko, hizkuntza batzordeak galdetegi bat diseinatu du gurasoek bete dezaten. Galdetegi honi esker, ikasleek hitz egiten dituzten hizkuntzei buruzko informazioa jasotzen dute.

Hizkuntza Proiektua oraindik bukatu ez duten arren, kontuan hartzen dute ikasle baten ama-hizkuntza Espainiako hizkuntza ofizial bat ez denean. Ikastetxean zenbait kasu dituzte eta hizkuntza batzordea kasu hauei buruz hausnartzen du, hala ere, ikasketa buruaren arabera, ez dute egoera hauek kudeatzeko ideiarik zehaztu.

- Bederatzigarren galdera: euskararen erabilera

Bestalde Abdelilah Bauerek (2007, 42.or.) ere dioenez, hizkuntza bat ezin da bere kabuz bizirik mantendu ez badu erabilpen sozialik. Ikasle gehienek euskara edo ikasten dituzten beste hizkuntzak, ingurune akademikoan soilik erabiltzen dituzte eta eskolatik kanpo, bakarrik gazteleraz hitz egiten dute elkar.

Nafarroako eremu mistoko D ereduko ikasleek, klasean euskara erabili arren, normalean klasetik kanpo gaztelaniaz hitz egiten dute haien artean. Hizkuntza bat bizirauteko garrantzitsua da eskolaz kanpoko egoera sozialetan ere erabiltzea.

Horregatik, hizkuntza batzordeko kideek egoera honi aurre egiteko ideiarik planteatzen ote duten galdetu dugu:

- a) “Hizkuntza Batzordeko kide bezala, zer uste duzu egin daitekeela ikasleek eskolatik kanpo haien artean euskara edo ingelera erabiltzeko?”

Galdera honetan iritzi eta aukera ezberdinak aurkeztu dituzte, hortaz, banan-banan adieraziko ditugu.

Lehenengo mailako irakasleak uste du D ereduak aukeratzen duten gurasoek, gero etxean ez dutela haien seme-alabak bideratzen euskaraz hitz egitera eta dena irakasleen esku uzten dutela.

Hirugarren mailako irakasleak aitortzen du oso zaila dela ikasleek eskolatik kanpo euskara erabiltzea eta euskara sustatzeko ekintza, programa edo proiektu gehiago bideratzea proposatzen du.

Bosgarren mailako irakasleak ere uste du oso zaila dela pertsona batek interakziorako aukeratutako hizkuntza aldatzea eta aitortzen du ez zaiola ideiarik bururatzen egoera honi aurre egiteko.

Ikasketa buruak, lehendabizi azpimarratzen du ikasleek ulertu behar dutela euskara ez dela eskolako gauza, hizkuntza bat baizik eta hortaz, jendearekin komunikatzeko balio duela gaztelania bezala. Gainera, komunikabideak, telebista eta teknologia berriak euskaraz kontsumitzea oso garrantzitsua dela aipatzen du euskararen erabilera normalizatzeko, hala nola, EITB, Euskal Irratia, euskal musika...

- Hamargarren galdera: diglosia eta euskararen bilakaera

Galdetegiarekin bukatzeko, Zalbidek eta Cenzoek (2008, 14-16.or.) euskararen bilakaerari buruz idatzitako artikulua zati bat azaltzen dugu azken galdera

botatzeko: 1970ko hamarkadan euskara hizkuntza nagusi bezala erabiltzen zuten ikastetxe oso gutxi zeuden Euskal Herrian. Ez zegoen euskara ikasteko materialik eta irakasleen %5ak soilik hizkuntza honetan irakasteko prestakuntza zuten. Gainera irakaskuntza euskaldunak ez zituen laguntzarik edo finantziatorik jasotzen. Gaur egun, berriz, Euskal Herriko zonalde gehienetan euskara ikasteko aukera dago, arlo publikoko irakasleen %80ak baino gehiago euskaraz irakasteko prestakuntzak dituzte eta material ugari dago irakasteko. Hala ere, gaur egun diglosia mantentzen da eta gaztelania euskararen gainetik jarraitzen du.

Euskararen gaur egungo egoera ikastetxearen proiektuetan eragina duen ala ez jakiteko, azken azpi-galdera hau formulatzen dugu:

- a) “Ikastetxe honetan proiektu euskaldun bat prestatzerako orduan, oztopoak edo trabak izan dituzue diglosiaren eraginez?”

Kasu honetan denek erantzun dute ez dutela oztopo edo trabarik izan proiektu euskaldun bat martxan jartzeko.

4.2.3. Jasotako Informazioaren antolaketa AMIA teknikaren bitartez

Galdetegiak lortutako datuak bildu eta aztertu ondoren, AMIA izeneko analisi metodoa erabiliko dugu Elorri Ikastetxe Publikoaren egoera deskribatzeko.

AMIA, aukera, mehatxu, indargune eta ahulezia hitzek osatzen duten akronimo bat da. Gaztelaniaz DAFO bezala ezagutzen da (debilidades, amenazas, fortalezas y oportunidades) eta ingesez berriz, SWOT esaten zaio (strength, weakness, opportunity and threat).

Enpresetako antolakuntza aztertzekeo tresna bezala sortu zen, alde batetik barneko indarrak eta ahuleziak identifikatzeko eta beste aldetik, inguruneak eskaintako aukerak eta kontuan hartu beharreko mehatxuak analizatzeko.

Analisi mota honi esker, enpresek edo bestelako erakundeek bere egoera ezagutzeko aukera dute eta gainera, planteamendu estrategikoa zehaztu ahalko dute, indarguneak sendotuz, ahuleziak murriztuz, aukerak eskaintzen dituen aspektu positiboez baliatuz eta mehatxuak indargabetuz edo deuseztatuz.

AMIA teknika baliagarria izan arren, kontuan izan behar dugu onurak ekartzeaz gain, kalteak edo arriskuak dituela ere.

- Onurak
  - Edozein erakundeko analisia egiteko beharrezkoa den ikuspegi erreala lortzeko abiaburu zuzena izatea.
  - Etorkizuneko indarguneak adierazteko baliagarria izatea.
- Kalteak
  - Analisisian parte hartzen duten kideek, AMIA hitza osatzen dituzten kontzeptuak nahastea.
  - Taldearen jarrera edo jokaera desegokiaren ondorioz, pertsonalki edo kolektiboki kaltetuak ateratzea.
  - Adostasunik ez lortzea, analisisian parte hartzen duten kideek interes pertsonalak kolektiboen gainetik jartzeagatik.

Ikastetxe baten kasuan, bi ingurune multzok eragiten diote ikastetxeari:

- Mikroingurunea: irakasleak, ikasleak, langileak, hezkuntza elkarteak edo nortasun juridikoaren arduradunak dira besteak beste, hau da, egunerokotasunean lanaren ekoizpenean zuzeneko eragina dutenak.
- Makroingurunea: eragile urrunagoak izan arren, ikastetxe baten garapenean eragina izan dezaketen alderdi fisikoak, naturalak, kulturalak, demografikoak, ekonomikoak, sozialak eta teknologikoak dira.

Analisia egiteko, taula batean adieraziko ditugu ikastetxearen kanpo eta barne faktoreak.

- Kanpo analisia: ikastetxearentzat aukera edo mehatxuak izan daitezkeen ekintza, gertaerak eta joerak dira. Analisi mota honetan kontuan hartzen dira irakaskuntza, komunikazioa eta balioak bezalako aspektuak.
- Barne analisia: kasu honetan berriz, eskolaren indarguneak eta ahuleziak deskribatzen dira egoera objektibo eta errealetan oinarrituta.

Tabla 1 AMIA teknika egiteko taula

AMIA	BARNE JATORRIKO ANALISIA	KANPO JATORRIKO ANALISIA
ALDERDI AHULAK	<p style="text-align: center;">AHULEZIAK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ez dute Eurydice-ren inguruko informaziorik jaso eta orokorrean ez dute bere funtzioa ezagutzen. • Zentroko adineko zenbait irakaslek irakaskuntzaren inguruko kontzeptu berriak ez dituzte ulertzen. • Hezkuntza sisteman berandu sartzen diren ikasleentzat ez dute plan edo neurri zehatzik. • Ofizialak ez diren hizkuntzak hitz egiten dituzten ikasleen egoera kontuan hartzen dute, baina ez dituzte neurri finkorik zehaztu. • Orokorrean ez dakite nola sustatu euskararen erabilera eskolatik kanpo. • 18/1986 Foru Legearen eta bere aldaketen inguruan informatuta egon arren, ikastetxeko hezkuntza elkarte guztiek ez dituzte legearen neurriak menperatzen. 	<p style="text-align: center;">MEHATSUAK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hizkuntza programa bat txertatzean, euskaraz lantzen diren orduak murrizten dira eta modu honetan ikasleen euskara maila jaisteko arriskua dago. • Ikastetxe honek garbi dauka hizkuntza programarik ez duela txertatuko. Hala ere, hizkuntza programak txertatuta dituzten ikastetxeen kopurua handituz doa. Gerta daiteke ikastetxe honetako ikasleek atzerriko hizkuntzan maila askoz baxuagoa edukitzea beste ikastetxetako ikasleekin alderatuz. • Gizarte erdaldun batean egonda, ikasleek euskara eskolan hitz egiten dute bakarrik eta ez dute testuinguru sozialetan erabiltzen eskolatik kanpo.

ALDERDI INDARTSUAK	<p style="text-align: center;">IDARGUNEAK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hizkuntza batzordea ziur dago gai dela ikastetxeko ikasleak PAI programan sartuta egon gabe heztea, PAI programarekin ikasten duten ikasleen ingelesa maila berdina garatuz. • Gurasoek eta ikasleek hitz egiten dituzten hizkuntzak identifikatzeko, galdetegi bat diseinatu dute gurasoek bete dezaten. • Ikastetxe eleanitza da eta bere helburuak euskararen erabilera sustatzea eta gaztelania eta ingelesa eraginkortasunez irakastea dira. 	<p style="text-align: center;">AUKERAK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eurydice ezagutzen duten kideek, hizkuntza batzordeko antolamenduan sare honen erabilpena proposatu dezakete. • Komunikabideetan, telebistan nahiz kulturaren, euskararen presentzia geroz eta handiagoa da. Ikasleek baliabide horiek euskaraz kontsumitzeak lagunduko du euskararen erabilpena normalizatzen eskolatik kanpo. • Proiektu euskaldunak aurrera eramateko oztoporik ez dituztenez, euskara sustatzeko ekintza eta programa ugari burutzeko aukera dute gizarte-eragile eta elkarte ezberdinekin lankidetzan arituz. • Gurasoengandik galdetegi bidez jasotako informazioa erabili dezakete Hizkuntza Proiektua egiteko. • Batzordea sortu dute eta Ikastetxeko Hizkuntza Proiektua egiten hasi dira. Aukera baliagarria izan daiteke ikastetxeko hizkuntzen irakaskuntzen metodoei buruz hausnartzeko eta hobekuntzak planteatzeko. • Jakinda zerbitzu batzuek baliabideak eskaintzen dituztela, beharra sentitzen badute laguntza eskatzeko aukera dute Ikastetxeko Hizkuntza Proiektua egitean.
--------------------	--	---

Analisia egin ondoren, eskolak martxan jarriko duen antolakuntza berrietarako estrategi bat adostu beharko du. Klasifikazio orokorrean, estrategi mota hauek ditugu:

- Babesgarria: mehatxuei aurka egiteko babestuta egotea eskatzen duena. Kalitatezko irakaskuntza edo zerbitzuak ez baditu, beste ikastetxeengandik ezberdina egiten diona identifikatu beharko du.
- Erasokorra: kasu honetan indarrean jarri nahi duen estrategia berria martxan jarriko du. Honetarako ikastetxeko hezkuntza elkarteko kide guztien konpromisoa beharko dute.
- Biziraupenekoa: eskolak, kanpo mehatxuen eraginez egoera berriak kudeatzeko baliabide nahikorik gabe egotean, egoera dagoen bezala uztea aldaketa neurriak zehaztu arte.
- Berbideratu: positiboak izan daitezkeen aukerak azaltzen dira baina ikastetxeak ez ditu prestakuntza edo baliabide nahikorik aukera horiek aprobetxatzeko. Egoera hau kudeatzeko, mikroinguruneko eta makroinguruneko elementuen hutsegiteak identifikatu beharko dituzte berbideraketa estrategia planifikatzeko.

4.2.4. Analisia

AMIA metodoaren taulan adierazitako aspektuez baliatuz, ikastetxearen egoera analizatzen hasiko gara.

Hasteko, hizkuntza batzordeko kideek adierazi dute ez dutela Eurydice-ri buruzko informazioa jaso. Sare honek eskaintzen dituen baliabideak oso baliagarriak izan daitezke beste herrialdetako ideiak behatzeko eta ahuleziak kontuan hartzeko Hizkuntza Proiektu eraginkor bat prestatzerako orduan. Hala ere, hizkuntza batzordeko kide batek aitortu du sare hau ezagutzen duela unibertsitatean eta oposaketen ikasketetan landu zuelako, hortaz, aukera ona izan daiteke hizkuntza batzordeko beste kideei azaltzeko zertan datza, orain prestatzen hasi diren Ikastetxeko Hizkuntza Proiektuaren antolamenduan kontuan hartzeko.

Hizkuntza batzordeko kide batek azaldu du ikastetxeko elkartearen zenbait irakasle beteranoek ez dituztela hezkuntzaren kontzeptu berriak ezagutzen. Egoera hau kaltegarria izan daiteke eskolarentzat. Ikastetxea neurri eta egoera berrietara moldatzeko prest egon behar da ikasleen garapena bermatzeko. Hala ere, badakigu

ikastetxe honetan irakasle gazte asko daudela ere, hortaz, egoera honetan irakasle berrien esku hartzea beharrezkoa izango da ikastetxearen neurriak eta metodologiak zaharkiturik ez geratzeko.

Elorrik ez du ezaugarri bereizgarririk beste eskoletatik desberdintzeko. Ikastetxearen indargunerik garrantzitsuena, irakaskuntza eleanitza eskaintzen duela da, kasu honetan, euskara, gaztelera eta ingelesa landuz. PAI programetan txertatzen ari diren ikastetxeen kopurua handitu arren, ikastetxe honek bere eredua defendatzen du eta bere burua gai ikusten du ikasleak ingelera maila on batean hezteko programa horretan sartu gabe. Hizkuntza batzordeko kideen ustez, ikasleek ingelesa ordu gehiago lantzeak ez du hobekuntzarik bermatzen. Ziurtasunez adierazten dute ingelesa irakasteko metodoan aldakuntzak burutzea dela soluziorik eraginkorrena. Gainera, badirudi beste hizkuntza ezberdinak hitz egiten dituzten ikasleen egoerak kontuan hartuko dituztela Hizkuntza Proiektua burutzeko. Izan ere, kurtsoaren hasieran galdetegi bat bidaltzen diete gurasoei etxean hitz egiten dituzten hizkuntzei buruz informatzeko. Hala ere, honelako egoerak dituzten ikasleen kopurua oso txikia da ikastetxean, hortaz, ez dute planteatu konfigurazio libreko irakasgai bai burutzea kasu hauek kudeatzeko.

Hizkuntza batzordeko kideek aitortu dute ikastetxeko hezkuntza elkarteko kide guztiek ez dutela menperatzen 18/1986 Foru Legeak eta bere aldaketek zehaztutako neurriak. Seguruenik, berdina gertatuko da ere ezarritako beste lege eta dekretu ezberdinekin. Irakasleek argiago ulertu behar dituzte honelako alderdiak irakaskuntza eraginkortasunez jorratzeko eta gurasoei neurriei buruz informazioa eskaini ahal izateko.

Hezkuntza sisteman berandu sartzen diren ikasleentzat momentuz ez dituzte neurririk planteatu. Ikastetxeko Hizkuntza Proiektua egitean gai honi buruz hausnartzeko eta zenbait erabaki zehazteko aukera izango dute.

Ikastetxea D eredukoa izanik, hizkuntza batzordeko kideen helburu nagusietako bat euskararen erabilpenaren normalizazioa eta zabalkundea da. Hala ere, gizarte erdaldun batean egonda, badakite ikasleek normalean eskolatik kanpo gaztelania erabiliko dutela elkar komunikatzeko. Arazo hau, euskararen erabilera sustatzeko oztopo handiena da eta batzordeko kideek orokorrean ez dituzte soluzio eraginkorrik

aurkitzen egoera honi aurre egiteko. Egoera hau hobetzeko, batzordeko kide batek uste du ikasleek eskolatik kanpo telebista, irrati programak edo musika euskaraz kontsumitzeak lagunduko duela hizkuntzaren erabilpena normalizatzen. Ideia eraginkorra izan daiteke baina beharrezkoa izango da, kasu honetan, gurasoen esku hartzea seme-alabei jarduera horiek egitera animatzeko. Dena den, ikastetxeak proiektu eta jarduera euskaldunak egiteko trazarik ez dituzenez, euskararen erabilpena sustatzeko programa eta ekintza ugari planteatzeko aukera izango du.

Ikastetxeko Hizkuntza Proiektuaren elaborazioa lagungarria izango da ikastetxeko hizkuntzen irakaskuntzen metodoak aberasteko. Gurasoei bidaltzen dizkieten galdetegietan euskara bultzatzeko ideiak edo bestelako proposamenak adieraztea eskatzea baliagarria izan daiteke hizkuntza batzordearentzat. Gainera, Eleaniztasunaren eta Arte Ikasketen Zerbitzuaren laguntzaz baliatzeko aukera izango dute ere.

CONCLUSIONES Y CUESTIONES ABIERTAS

A lo largo del proceso de creación de este Trabajo de Fin de Grado, hemos aprendido multitud de cosas sobre el estudio y la enseñanza de los idiomas y hemos podido reflexionar y sacar nuestras propias conclusiones sobre este campo.

En esta parte del trabajo, expondremos las ideas concluyentes que hemos podido elaborar tanto de la parte teórica como de la parte práctica.

Para empezar, debemos subrayar la importancia que tiene una educación multilingüe en el desarrollo cognitivo de los alumnos. La mayoría de los expertos e investigadores de la enseñanza de idiomas coinciden en que los alumnos que han sido educados en más de un idioma, no solo tienen más facilidad para desarrollar el lenguaje en otros idiomas, sino que tienen un pensamiento más flexible y creativo que les beneficia en el estudio de diferentes materias ajenas al lenguaje. Por ello, creemos que es imprescindible la buena gestión de un centro a la hora de coordinar la enseñanza de los idiomas que imparte mediante el tratamiento integrado de las lenguas y la correcta organización de la comisión de idiomas del centro entre otros.

Aunque cada país contenga diferentes características en sus sistemas educativos, el continente europeo trabaja conjuntamente en diferentes proyectos como el Marco Común Europeo de Referencia para las lenguas, que sirve para acordar aspectos relacionados con la enseñanza de idiomas, o como Eurydice donde comparten las características de sus sistemas educativos y toman referencias de ellas. Nos parece muy conveniente que diferentes países se unan para trabajar y aportar ideas ya que eso facilitará la evolución positiva en la educación lingüística.

En la mayoría de los países europeos, el idioma extranjero prioritario a la hora de la enseñanza es el inglés, algo comprensible ya que aunque no sea la lengua más hablada del mundo, sí es la lengua que se habla en mayor cantidad de países. Por lo tanto es el idioma más globalizado del mundo. Aunque la mayoría de los países de la Unión Europea le den gran importancia al inglés y exijan un nivel de B2 a los alumnos que acaban la Educación Secundaria, España es uno de los países que da por válido un nivel de B1 al acabar dichos estudios. Creemos que debemos sumarnos a la actitud del resto

de países y reforzar la educación del inglés para que los alumnos puedan hacer frente con mayor facilidad a esta sociedad cada vez más globalizada.

Además de no darle la suficiente importancia a la enseñanza de idiomas extranjeros, los sucesivos gobiernos de España tampoco han valorado la importancia de las lenguas cooficiales del territorio a lo largo de la historia, e incluso han querido debilitarlas como en el caso del euskera. Si comparamos la situación del euskera de hoy en día con la de hace cincuenta años, podemos comprobar que ha habido una evolución positiva en cuanto a la aceptación y la normalización del idioma. En la década de 1970 la presencia del euskera en las aulas era insignificante y además los centros educativos no recibían financiación para impulsar su uso. Hoy en día, en Navarra y País Vasco, es posible estudiar euskera en la mayor parte del territorio, y los colegios tienen todos los materiales necesarios adecuados al idioma. Aun así, la diglosia permanece y el castellano se mantiene por encima del euskera. Aunque la presencia del euskera ha incrementado notablemente estos últimos años gracias a la democracia, creemos que el euskera debería estar al mismo nivel que el castellano tanto en educación como en los demás ámbitos.

La ley orgánica LOMCE, que es la que regula los estatutos del sistema educativo en España, ha sido criticada por diferentes colectivos y entidades ya que según sus argumentos, menosprecia al euskera y antepone los valores y cultura españoles a la de las demás lenguas. La nueva ley LOMLOE, propuesta el 15 de febrero de 2020 por el Consejo de Ministros, pretende recuperar las medidas de la ley orgánica LOE pero con algunas modificaciones. Si esta proposición se lleva a cabo, veremos si ayuda a reforzar las lenguas cooficiales y si impulsa la educación multilingüe.

Para concluir con la parte teórica, nos gustaría destacar el aumento constante de la enseñanza de idiomas extranjeros en nuestro sistema educativo. Desde el comienzo de la última década hasta hoy, la cantidad de horas anuales utilizadas para estudiar idiomas extranjeros se ha incrementado de 65 a 85 además de los centros que incorporan programas de aprendizaje de idiomas extranjeros, donde la cifra de horas asciende considerablemente. Hoy en día, los programas de aprendizaje en Navarra están implementados en más de cien centros por todo el territorio y más del 50% de alumnado de Educación Infantil y Primaria, realiza sus estudios en alguno de estos

---

programas. Por lo tanto, podemos comprobar que el sistema educativo está al corriente de la importancia de la educación multilingüe, y cada vez ofrece más recursos para facilitar a todos los alumnos que tengan la opción de formarse de este modo.

Aunque la educación multilingüe y los programas de idiomas extranjeros están siendo cada vez más valorados en Navarra, implantar dichos programas en el sistema educativo sin la seguridad y preparación previas, puede suponer un efecto negativo para el centro. Implantar un programa de idioma extranjero en un centro educativo, puede dar resultados poco efectivos ya que en multitud de ocasiones el personal no está suficientemente cualificado para enseñar diferentes asignaturas en un idioma extranjero, muchos miembros del centro se manifiestan en contra de ofrecer dicho programa o tienen escasos medios para garantizar una buena coordinación. Por lo tanto, antes de integrar el programa de aprendizaje en su proyecto, los centros deberían asegurar que poseen el personal y los recursos necesarios para gestionarlo de manera efectiva.

Respecto a la parte práctica, analizando la situación del Colegio Público Elorri, hemos comprobado que no todos los centros educativos ven como algo positivo el implantar programas de aprendizaje, como PAI, en su proyecto educativo. Al ser un colegio que imparte la enseñanza en el modelo D, su objetivo principal es fomentar y normalizar el uso del euskera dentro y fuera de las aulas, para garantizar su pervivencia. Según los miembros de la comisión de idiomas del Colegio Público Elorri, implantar dichos programas en su enseñanza, perjudicaría considerablemente el uso del euskera, ya que las horas que sumaría la enseñanza en inglés restarían a la enseñanza en euskera. Además, el centro se ve capacitado para garantizar que sus alumnos obtengan el mismo nivel de inglés que aquellos que estudian con el programa PAI. Creen firmemente que el problema de la enseñanza del inglés no se basa en la cantidad de horas sino en la calidad de las clases. El análisis futuro de los resultados evidenciará su acertado o no planteamiento.

Un miembro de la comisión de idiomas opina, en una de las preguntas formuladas en el cuestionario, que el profesorado de edad avanzada, por lo general, no es conocedor de los métodos más modernos que se están aplicando en la educación. Este testimonio

nos ha llevado a plantear la necesidad de que en todos los colectivos del centro educativo haya relevo generacional, que produzca el enriquecimiento con las técnicas educativas más modernas estudiadas en la universidad o en otros foros. Ya que los profesores de mayor edad pueden no estar al tanto de las actualizaciones en la educación y que sus métodos de trabajo hayan quedado anticuados.

Para finalizar, en lo que respecta al uso del euskera, aunque en estas últimas décadas su presencia haya aumentado tanto en la educación como en las comunicaciones, la política y muchos más ámbitos, en el Colegio Público Elorri y demás centros educativos que imparten el modelo D en la zona mixta de Navarra, su mayor preocupación es que los niños no utilicen el euskera fuera de las aulas. Para garantizar que un idioma se asiente en la sociedad, no es suficiente con otorgarle un uso académico. Como declaran muchos expertos en la materia, para que un idioma progrese es imprescindible su uso social. Este es uno de los objetivos principales que tienen los centros que imparten la enseñanza en el modelo D, sin embargo, los miembros de la comisión de idiomas no han sabido concretar soluciones claras para hacer frente a esta situación. El tiempo nos dirá si el euskera se asienta como una lengua viva utilizada masivamente a nivel social en todo el territorio de Navarra, o queda relegada exclusivamente a usos académicos como un bien cultural.

ERREFERENTZIAK

- Abdelilah-Bauer, B. (2007). El desafío del bilingüismo. Madrid: Ediciones Morata
- Álvarez, C. eta San Fabián, J.L. (2012). La elección del estudio de caso en investigación educativa. *Gazeta de Antropología*, 28, (1). Hemendik eskuratua:
<http://hdl.handle.net/10481/20644>
- Apalategi Begiristain, J. (2007). Euskararen eremu legala ete bere eragina Nafarroako irakaskuntzan. Bilbao, B., Perez-Urraza, K. eta Perez-Urraza, K. (arg.). *Paulo. Izueta, euskal pentsamenduaren eraikitzaile*. (267-299 or.). Bilbo: Euskal Herriko Unibertsitatea.
- British Council España. (2020). Espainia. Hemendik eskuratua:
<https://www.britishcouncil.es/programas/educacion/educacion-bilingue>
- Calejero, O. (2016) Seme-alabak D ereduan eskolatu dituzten guraso erdaldunen euskararekiko aurreiritziak. Hemendik eskuratua:
https://hiznet.asmoz.org/wp-content/uploads/2018/09/HIZNET_Oihane-Calejero.pdf
- Cenoz, J. (arg.). (2008). Teaching Through Basque.Achievements and Challenges. England, Clevedon:Multilingual Matters
- Comisión Europea (2006). *Aprendizaje Integrado de Contenidos y Lenguas (AICLE) en el contexto escolar europeo. Informe Eurydice*. Bruselas
- Comisión Europea/EACEA/Eurydice, 2017. Cifras clave de la enseñanza de lenguas en los centros escolares de Europa – Edición 2017. Informe de Eurydice. Luxemburgo: Oficina de Publicaciones de la Unión Europea.
- Espainia. Hezkuntza Ministerioa – Espainiako Gobernua.(2020). *Ley Orgánica de Modificación de la Ley Orgánica de Educación*. Hemendik eskuratua:
<http://www.educacionyfp.gob.es/destacados/lomloe.html>
- Espainia. Nafarroako Gobernua. (2018). *Nafarroako Foru Komunitatearen lurralde eremuan diren Haur eta Lehen Hezkuntzako ikastetxeak atzerriko hizkuntzetan ikasteko programetan sartu edo programatik ateratzeko eskaerak egiteko,*

2019-2020 ikasturteari begira. (617/2018 EBAZPENA, azaroaren 26koa).

Hemendik eskuratua: <https://bon.navarra.es/eu/iragarkia/-/texto/2019/13/8/>

EURYDICE España – REDIE. (2020). Hemendik eskuratua:

<https://www.educacionyfp.gob.es/educacion/mc/redie-eurydice/inicio.html>

EURYDICE Official Website. (2020). Hemendik eskuratua:

https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/index_en.php_en

EUSKARABIDEA. (2020). Nafarroa: Nafarroako Gobernua. Hemendik eskuratua:

<https://www.euskarabidea.es/>

Fishman, J. (1988). Sociología del lenguaje. Madril: Ediciones Cátedra

Gonzalez, E. eta Castillo, J. (2014). *Hezkuntzaren gatazka*. Bizkaia: Bilbo. Hemendik

eskuratua: <https://etxahungonzalez.wixsite.com/lomce/our-animals>

Haur eta Lehen Hezkuntzako aurre matrikula.(2020-2021). Nafarroako Gobernua.

Hemendik eskuratua:

<https://prematricula.navarra.es/es/web/prematricula/inicio>

Hizkuntz Eskubideen Behatokia (2019). Hemendik eskuratuta: <http://behatokia.eus/>

Hizkuntzen ikaskuntza, irakaskuntza eta ebaluaziorako europako erreferentzia markoa.

(2005). Eusko Jaurlaritza / Gobierno Vasco. Hemendik eskuratua:

https://www.habe.euskadi.eus/contenidos/informacion/curriculum/a/eu_9716/adjuntos/europako_markoa.pdf

Ikastetxearen Hizkuntza Proiektua. (2019). Nafarroako Gobernua – Hezkuntza Departamentua. Hemendik eskuratua:

<https://sites.google.com/educacion.navarra.es/plcnavarra/hasiera>

Informe sobre el Sistema Educativo en Navarra (2018/19). Nafarroa: Nafarroako Eskola

Kontseilua/Nafarroako Gobernua. Hemendik eskuratua:

https://consejoescolar.educacion.navarra.es/web1/wp-content/uploads/2020/02/ISEN-CEN-18-19_cast.pdf

Muñoz, J. (2012). *Badu, bada*. Donostia: San Telmo Museoa

Nafarroa. Nafarroako Aldizkari Ofiziala. (2014). *Nafarroako Foru Komunitateko Lehen Hezkuntzako Curriculum*. (60/2014 FORU DEKRETUA). Nafarroa. Hemendik eskuratua: https://www.navarra.es/NR/ronlyres/DC9FD764-A71A-4920-851D-24BB2C653B6F/0/F1410295_LehenHezkuntzako.pdf

Nafarroako Eskola Kontseilua. (2018-2019). *Memoria*. Nafarroa. Hemendik eskuratua: https://consejoescolar.educacion.navarra.es/web1/wp-content/uploads/2019/12/CEN_Memoria1819_eus_cas-.pdf

Nafarroako Gobernua. (2019). *Nafarroako Foru Komunitatean Haur Hezkuntzako bigarren zikloa, Lehen Hezkuntza, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza eta Batxilergoa ematen dituzten ikastetxe publikoen antolaketa eta funtzionamendua 2019-2020 ikasturtean* (389/2019 EBAZPENA). Hemendik eskuratua: <https://bon.navarra.es/eu/iragarkia/-/texto/2019/155/32/>

Nafarroako Gobernua. (2019). *Nafarroako Foru Komunitateko unibertsitatez kanpoko ikastetxe publikoetako eta pribatu itunduetako Ikastetxeko Hizkuntza Proiektuaren prestaketa* (16/2019 FORU AGINDUA, otsailaren 19koa). Hemendik eskuratua: <https://legislacion.vlex.es/vid/16-2019-foru-agindua-772231041>

Nafarroako Gobernuko Hezkuntza Departamentua. (2019-2020) . Iruñea: Nafarroako Gobernua. Hemendik eskuratua: https://www.educacion.navarra.es/eu/web/dpto/centros-educativos?p_p_id=DirectorioCentros&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&DirectorioCentros_jspPage=%2Favanzado.jsp&DirectorioCentros_delta=5&DirectorioCentros_resetCur=false&DirectorioCentros_cur=23

Nafarroako Ikastetxeetako Zuzendaritzakideen Elkarte – NIZE. (2020). Nafarroa. Hemendik eskuratua: <http://www.nize-d.com/>

Oroz, N. eta Sotés P. (2008). Bilingual Education in Navarre: Achievements and Challenges. J. Cenoz (arg.). *Teaching Through Basque. Achievements and Challenges*. (21-38.or.). England, Clevedon: Multilingual Matters

Ruiz, T. (2008). El tratamiento integrado de las lenguas. Construir una programación conjunta. *Textos*. Hemendik eskuratua:

http://ateneu.xtec.cat/wiki/form/wikiexport/media/fic/cco/cco04/fase_4/tilde_lateoriaalapractica.pdf

Zalbide, M. eta Cenoz, J. (2008). Bilingual Education in the Basque Autonomous Community: Achievements and Challenges. J. Cenoz (arg.). *Teaching Through Basque. Achievements and Challenges*. (5-20.or.). England, Clevedon: Multilingual Matters

ERANSKINAK

I. Eranskina: Galdetegiko lehenengo galde-erantzunak

Eurydice, ikaskuntza iraunkorra gauzatzeko European sortutako hezkuntza sarea da. Bertatik egiten diren ikerketa eta argitalpenei esker, hezkuntza sistemen (HS) arteko bereizgarritasunak zein bakoitzak indarrean jartzen dituen hezkuntza politikak ezagutu daitezke. Hala, sarea osatzen duten 37 europar herrialdeetako ikastetxeetako hizkuntzen irakaskuntzaren kopuru gakoak, izeneko argitalpen baliotsua irakurri ondoren, hots: Comisión Europea/EACEA/Eurydice, 2017. *Resumen de Eurydice. Cifras clave de la enseñanza de lenguas en los centros escolares de Europa 2017*. Informe de Eurydice. Luxemburgo: Oficina de Publicaciones de la Unión Europea, <https://sede.educacion.gob.es/publiventa/resumen-de-eurydice-cifras-clave-de-la-ensenanza-de-lenguas-en-los-centros-escolares-de-europa/ensenanza-lenguas-europa/22552>

1. mailako irakaslea	
Galderak	Erantzunak
Nafarroako Gobernutik hitz egin dizuete txosten honi buruz?	ez
Zuk ezagutzen zenuen zure aldetik?	ez
Uste duzu Elorri IPko Hezkuntza-elkarte osoak berdin ulertzen dituztela irakaskuntzari lotutako kontzeptu hauek: <ul style="list-style-type: none"> – Hizkuntza ereduak – Murgiltze ereduak – Atzerriko hizkuntzak – PAI (PAF, PAA) (AH) programak – HEIB = Hizkuntza eta Edukien Ikaskuntza Bateratua edo (CLIL eng) (AICLE es) 	bai
Zer deritzozu txostenean dioneanEuropako ia ikasle	Ongi. Ez dut uste klase gehiago

<p>gehienek ingelesa ikasten dutela eskolan eta Hezkuntza Sistema erdietan “derrigorrezko irakasgaia” bezala, baina kalitatea ziurtatzeko, curriculumeko ordutegia handitzea baino, berrikuntza pedagogiko eta antolakekintzakoak beharko direla?</p>	<p>behar duenik.</p>
---	----------------------

3. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Nafarroako Gobernutik hitz egin dizuete txosten honi buruz?	Ez
Zuk ezagutzen zenuen zure aldetik?	Ez
<p>Uste duzu Elorri IPko Hezkuntza-elkarte osoak berdin ulertzen dituztela irakaskuntzari lotutako kontzeptu hauek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hizkuntza ereduak – Murgiltze ereduak – Atzerriko hizkuntzak – PAI (PAF, PAA) (AH) programak – HEIB = Hizkuntza eta Edukien Ikaskuntza Bateratua edo (CLIL eng) (AICLE (es)) 	<p>Beti salbuespenak daude, baina orokorrean baietz esango nuke.</p>
Zer deritzozu txostenean dionean Europako ia ikasle gehienek ingelesa ikasten dutela eskolan eta Hezkuntza Sistema erdietan “derrigorrezko irakasgaia” bezala, baina kalitatea ziurtatzeko, curriculumeko ordutegia handitzea baino, berrikuntza pedagogiko eta antolakekintzakoak beharko	<p>D ereduko irakasle bezala ez nago ados. Geure kasuan, euskara hizkuntza minoritarioa izanda, eta gaztelaniar testuinguru batean egonda, ingeleseko orduak nahikoak iruditzen zaizkit. Izan ere, ingeleseko ordu gehitzeak euskarari kalte egingo lioke.</p>

direla?	
---------	--

5. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Nafarroako Gobernutik hitz egin dizuete txosten honi buruz?	Bai. Oker ez banago, Hezkuntza departamentuak 4 urteko epea eman die Hezkuntza Zentroi IHP egiteko.
Zuk ezagutzen zenuen zure aldetik?	Bai. Unibertsitatean eman nuen eta iaz oposaketak zirela eta birgogoratu behar izan nuen.
Uste duzu Elorri IPko Hezkuntza-elkarte osoak berdin ulertzen dituztela irakaskuntzari lotutako kontzeptu hauek: <ul style="list-style-type: none"> – Hizkuntza ereduak – Murgiltze ereduak – Atzerriko hizkuntzak – PAI (PAF, PAA) (AH) programak – HEIB = Hizkuntza eta Edukien Ikaskuntza Bateratua edo (CLIL eng) (AICLE (es) 	Ez. Uste dut beteranoei, hezkuntzan urte asko daramatenei eta jubilatzean daudenei kontzeptu hauetariko askok ihes egiten dietela, batez ere azkeneko bi puntuak.
Zer deritzozu txostenean dionean Europako ia ikasle gehienek ingelesa ikasten dutela eskolan eta Hezkuntza Sistema erdietan “derrigorrezko irakasgaia” bezala, baina kalitatea ziurtatzeko, curriculumeko ordutegia handitzea baino, berrikuntza pedagogiko eta antolakekintzakoak beharko direla?	Erabat ados nago. Egia da atzerriko hizkuntza bat ikastea ez dela zeregin erraza eta denbora behar dela, baina kalitateak eta kantitateak ez dute zertan bat egin behar. Hau da, uste dut benetan birpentsatu behar dela ingelesa irakasteko modua. Ez zait bidezkoa iruditzen ikasleek akademia pribatuak ordaindu behar izatea ingelesezko maila

	egokia eskuratu ahal izateko, hezkuntzak ez duelako hori bermatzen.
--	---

Ikasketa burua

Galderak	Erantzunak
Nafarroako Gobernutik hitz egin dizuete txosten honi buruz?	Ez
Zuk ezagutzen zenuen zure aldetik?	Ez
<p>Uste duzu Elorri IPko Hezkuntza-elkarte osoak berdin ulertzen dituztela irakaskuntzari lotutako kontzeptu hauek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hizkuntza ereduak – Murgiltze ereduak – Atzerriko hizkuntzak – PAI (PAF, PAA) (AH) programak – HEIB = Hizkuntza eta Edukien Ikaskuntza Bateratua edo (CLIL eng) (AICLE (es)) 	<p>Nik uste du baietz. Ikasle berrien gurasoekin lehen bilera egitean den-dena aipatzen zaie. Gura kasuan murgiltze prozesu sakon batean egoten gara. Gehienek gaztelania ama hizkuntza izaten dute. Behin eskolan egonda, den-dena euskaraz egiten dute. Hasieran kosta egiten zaie pitin bat baina gero ohitura hartzen dute eta normaltasunez aritzen dira. 3 urtetako gelan ingelesa ez da ematen. 4 urtetako gelatik aurrera ingelesa ematen hasten da. HHn 3 saio astero eta LHn 5 saio astero. Gaztelania LHko 3. mailatik aurrera ematen hasten da, astean lau saio izanez.</p>
Zer deritzozu txostenean dionean Europako ia ikasle gehienek ingelesa ikasten dutela eskolan eta Hezkuntza Sistema erdietan “derrigorrezko irakasgaia” bezala, baina kalitatea ziurtatzeko, curriculumeko ordutegia	Gutziz ados.

handitzea baino, berrikuntza pedagogiko eta antolakekintzakoak beharko direla?	
--	--

II. Eranskina: Galdetegiko bigarren galde-erantzunak

8/2013 LOMCE araututako berrikuntzen artean dago, hizkuntzen inguruko zehaztapen hau:

https://www.boe.es/boe_euskera/dias/2013/12/10/pdfs/BOE-A-2013-12886-E.pdf

«Hogeita hemezortzigarren xedapen gehigarria. *Gaztelania, hizkuntza koofizialak eta legezko babesa duten hizkuntzak.*

4. Estatutuen arabera beste hizkuntza ofizial bat duten autonomia-erkidegoetan –eta, Nafarroako Foru Komunitatean, Nafarroako Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko abuztuaren 10eko 13/1982 Lege Organikoan ezarritakoarekin bat etorri– hezkuntza-administrazioek bermatu egin beharko dute ikasleek irakaskuntza bi hizkuntza ofizialetan jasotzeko duten eskubidea, hezkuntza-eskaintza honako irizpide hauekin bat etorri programatuta:

c) Hezkuntza-administrazioek, halaber, hizkuntzaz besteko irakasgaiak gaztelaniaz bakarrik, hizkuntza koofizialean bakarrik edo atzerriko hizkuntza batean bakarrik ematen dituzten sistemak ezarri ahal izango dituzte, betiere bermatzen bada ezin izango dela beste irakaskuntza-eskaintza bat, diru publikoz mantendua, hizkuntza koofizialeko bakoitza komunikazio-hizkuntza gisa erabiliko duena.

Hezkuntza-administrazioek ezarriko dute zer proportzio izango den arrazoizkoa sistema horietan gaztelaniaren eta hizkuntza koofizialen artean. Banaketa modu heterogeneoan egin ahal izango da, kasuan kasuko ezaugarrien arabera.

6. Ofizialak ez diren baina legezko babesa duten hizkuntzak dauden autonomia-erkidegoetan, erkidegoen konfigurazio askeko irakasgaien blokeak hizkuntza horietan eskainiko dituzte, bertako araudi erregulatzailerak zehazten dituen baldintzetan.»

1. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Elorri IP euskarazko D ereduko ikastetxea izanik, zuek behartuak sentitu zarete Nafarroako Hezkuntza-administrazioetik PAI ezartzera, edo aurtengo 2019-20ko jarraibideetako UPO ataleko 11. Hizkuntza proiektua	ez

iritsi arte ez	
UPO 11. Puntuak, ikasleak, eskolatik kanpo hitz egiten dituzten hizkuntzen berri jasotzeko eskatzen du. Uste duzu zuen eskolan, hizkuntza hauetakoren batek LOMCEko goiko 6.puntuaren arabera, Nafarroako Gobernuak “legezko babes” eman eta iritsi daitekeela konfigurazio libreko irakasgai bat izatea?	Ez dago kaso aunitz egin ahal izateko.ene ustez.e
Zein da oraintxe D ereduko irakaskuntzaren gainean duzun itzaropena eta kezka?	Euskararen erabilera mundu errealean

3. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Elorri IP euskarazko D ereduko ikastetxea izanik, zuek behartuak sentitu zarete Nafarroako Hezkuntza-administrazioetik PAI ezartzera, edo aurtengo 2019-20ko jarraibideetako UPO ataleko 11. Hizkuntza proiektua iritsi arte ez	Nire lehen urtea da eskolan. Ez dakit aurretik nola izan den egoera. Hala ere, pozten naiz PAI eredia ezarrita ez egotea. Gaztelaniako eruedetan ulertzen dut. D erudian ez zait eraginkorra iruditzen. Aurretik aipatu ahala, euskarari kalte egingo lioke
UPO 11. Puntuak, ikasleak, eskolatik kanpo hitz egiten dituzten hizkuntzen berri jasotzeko eskatzen du. Uste duzu zuen eskolan, hizkuntza hauetakoren batek LOMCEko goiko 6.puntuaren arabera, Nafarroako Gobernuak “legezko babes” eman eta iritsi daitekeela konfigurazio libreko irakasgai bat izatea?	Ez. D ereduko eskola izanda, euskara da geure hizkuntza behikularra. Gaztelania eta ingelesa irakastea ongi dirudit. Beste hizkuntzen ikaskuntza edo etxean edo eskolaz kanpoko ordutegietan egin beharko litzateke

<p>Zein da oraintxe D ereduko irakaskuntzaren gainean duzun itxaropena eta kezka?</p>	<p>Itxaropena: Nafarroan gehiago zabaltzea. Eredu aberasgarria da, bertako hizkuntza ikasten da eta oso eraginkorra da hirugarren edo laugarren hizkuntza bat ikasteko.</p> <p>Kezka: euskara “eskolako hizkuntza” bezala katalogatzea, gehienbat haurren ikuspegiz. Euskara bizitzeko hizkuntza izan beharko luke.</p>
---	---

5. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
<p>Elorri IP euskarazko D ereduko ikastetxea izanik, zuek behartuak sentitu zarete Nafarroako Hezkuntza-administrazioetik PAI ezartzera, edo aurtengo 2019-20ko jarraibideetako UPO ataleko 11. Hizkuntza proiektua iritsi arte ez</p>	<p>Barkatu, baina ez dut galdera ulertzen. Elorri ez da PAI D eskola eta nik dakidanez, ez dira behartuak egon PAI ezartzera. Aurten berria naiz eskolan eta ez dakit, baina hitz egin ikasketa buruarekin hobe honen erantzun argiagoa edukitzeko.</p>
<p>UPO 11. Puntuak, ikasleak, eskolatik kanpo hitz egiten dituzten hizkuntzen berri jasotzeko eskatzen du.</p> <p>Uste duzu zuen eskolan, hizkuntza hauetakoren batek LOMCEko goiko 6.puntuaren arabera, Nafarroako Gobernuak “legezko babes” eman eta iritsi daitekeela konfigurazio libreko irakasgai bat izatea?</p>	<p>Oker ez banago, Nafarroako curriculuman “Euskal Hizkuntza eta Literatura” konfigurazio askeko ikasgaitzat hartzen da jadanik.</p>
<p>Zein da oraintxe D ereduko</p>	<p>Itxaropena dut gero eta matrikulazio</p>

<p>irakaskuntzaren gainean duzun itxaropena eta kezka?</p>	<p>handiagoa edukitzea eredu honetan. Nire kezka matrikulazio handitze hori bihotzekoa ez izatea eta G eredia getoetan bilakatzea.</p>
--	--

Ikasketa burua

Galderak	Erantzunak
<p>Elorri IP euskarazko D ereduko ikastetxea izanik, zuek behartuak sentitu zarete Nafarroako Hezkuntza-administrazioetik PAI ezartzera, edo aurtengo 2019-20ko jarraibideetako UPO ataleko 11. Hizkuntza proiektua iritsi arte ez</p>	<p>Batere ez. Guk garbi daukagu eskola euskalduna izan nahi dugula eta gurasoek ere nahia berdina dute. Alde horretatik ez daukagu inolako presiorik.</p>
<p>UPO 11. Puntuak, ikasleak, eskolatik kanpo hitz egiten dituzten hizkuntzen berri jasotzeko eskatzen du.</p> <p>Uste duzu zuen eskolan, hizkuntza hauetakoren batek LOMCEko goiko 6.puntuaren arabera, Nafarroako Gobernuak "legezko babes" eman eta iritsi daitekeela konfigurazio libreko irakasgai bat izatea?</p>	<p>Nik oso zaila ikusten dut hori. Gure kasuan gehien aipatzen diren hizkuntzak ofizialak badira. Galdetegian agertzen diren beste hizkuntzei dagokienez, guztietan oso hitzun gutxi agertzen zaizkigu. Beraz, irakasgai bat bihurtzea oso-oso zaila izango litzateke.</p>
<p>Zein da oraintxe D ereduko irakaskuntzaren gainean duzun itxaropena eta kezka?</p>	<p>Itxaropen handiena hauxe da: ikasleek euskara erabiltzeko tresna dela konturatzea jolasean ibiltzeko, elkarri gauzak kontatzeko.</p> <p>Orain arte gehienek euskara eskolako gauza bezala hartzen dute, hots, arlo bat izango balitz bezala eta ez komunikatzeko eta</p>

	<p>erabiltzeko tresna bezala.</p> <p>Kezka handiena betikoa: gizarte erdaldun batean murgilduta euskara egunerokoan erabiltzea zaila izaten da eta gehienetan ikasleek gaztelaniara jotzen dute nahiz eta esandakoa euskaraz esaten jakin.</p> <p>Gure ikastetxea erreferentea da euskararen normalizazio-prozesuan inguruko komunitatean; hortaz, EUSKARA eremu guztietan erabiltzeko eta harekiko jarrera baikorra sustatzeko hartu beharreko erabakiak zehaztuko ditugu Proiektuan helburu hauekin:</p> <p>Komunikatzeko tresna eragingarria izatea.</p> <p>Harremanetarako hizkuntza nagusia izatea.</p> <p>Edozein arlotan ikasketak egiteko hizkuntza garrantzitsuena izatea.</p> <p>Gure Herriko kultura-hedatzailea izatea.</p>
--	---

III. Eranskina: Galdetegiko hirugarren galde-erantzunak

Jatorrizko euskararen 18/1986 Foru Legea eta bere aldaketenak 2/2010 Foru Legea, 4/2015 Foru Legea <http://www.navarra.es/NR/exeres/80CF3F15-A9C6-40B2-867B-F7C50905CCD6.htm> lerro hauetara ekarrik, nabarmenduko dugu diona:

Atarikoa

..Printzipio hauetan oinarritzen da foru lege hau, zeinak aipatutako konstituzio agindua bete eta Nafarroako Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko Lege Organikoaren 9. artikuluko aurreikuspenak garatzen dituen.

1. artikulua

1. Foru lege honen xedea euskararen erabilera arrunta eta ofiziala arautzea da, gizarte bizikidetzaren eta irakaskuntzaren esparruetan.

2. artikulua

1. Gaztelania eta euskara Nafarroako berezko hizkuntzak dira eta, horren ondorioz, herritar guztiek dute hizkuntza horiek jakiteko eta erabiltzeko eskubidea.

2. Gaztelania da Nafarroako hizkuntza ofiziala. Euskara ere ofiziala da Nafarroako Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko Lege Organikoko 9. artikuluan eta foru lege honetan aurrez ikusitako eran.

5. artikulua

1. Foru lege honen ondorioetarako, Nafarroak ondoko eremu hauek ditu:

- a) Eremu euskalduna
- b) Eremu mistoa
- c) Eremu ez-euskalduna

Bide batez, 18/1986ko EFLaren aurrekaria izan zen 13/1982 Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko Lege Organikoko artikulua bakarra gogora ekarriko dugu:

<https://bon.navarra.es/documents/2526844/2532780/131982LO.pdf/9d512b71-10b0-fed3-7b8c-b2fb455049d9?t=1549973659810>

9. artikulua

1. Gaztelania da Nafarroako hizkuntza ofiziala.

2. Euskarak ere hizkuntza ofizialaren maila izanen du Nafarroako eskualde euskaldunetan.

Foru lege batek eskualde horiek zehaztu, euskararen erabilera ofiziala arautu eta, Estatuko legeria orokorra abiapuntutzat harturik, hizkuntza horren irakaskuntza antolatuko du

1. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Zure ustez Elorri IPko hezkuntza-elkarteak eta bereziki irakasleriak zehazki ezagutzen dute 18/1986 EFLren eta bere 2010 eta 2015ko aldaketaren izaera?	ez
Eta 13/1982ko Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko Lege Organikokoa?	
EFL ezarri zenetik 34 urte egingo diren honetan ze iritzi duzu izan duen	

eraginaz Nafarroa osoko hizkuntza eremu, eredu, atzerriko ikaskuntza programaz eta aurten, bai edo bai, Ikastetxe guztiei egiteko eskatu zaien “Hizkuntza proiektuaren” bilakaeraz?	
---	--

3. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Zure ustez Elorri IPko hezkuntza-elkartek eta bereziki irakasleriak zehazki ezagutzen dute 18/1986 EFLren eta bere 2010 eta 2015ko aldaketaren izaera?	BAI
Eta 13/1982ko Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko Lege Organikokoa?	BAI
EFL ezarri zenetik 34 urte egingo diren honetan ze iritzi duzu izan duen eraginaz Nafarroa osoko hizkuntza eremu, eredu, atzerriko ikaskuntza programaz eta aurten, bai edo bai, Ikastetxe guztiei egiteko eskatu zaien “Hizkuntza proiektuaren” bilakaeraz?	<p>Orokorrean esanda, Nafarroan hizkuntza ereduak politikaren eragina edo kutsadura jasan dute.</p> <p>Hezkuntza ez luke politikoen arma bat izan behar, baizik eta geure lurraldean biz diren umeei etorkizunean prest egoteko baliabideak eskaintzen dituen zerbitzu publikoa. Hori dela eta, gaizki dirudit beti ematen zaion kutsu politikoa.</p> <p>Geure foru komunitatean bi hizkuntza ofizial daude, eta ikasleek aukera berberak izan beharko lituzkete bat edo bestean ikasteko.</p> <p>Niretzat ERRESPETUA da hitz gakoa.</p> <p>Ongi iruditzen zait hizkuntza proiektua egitea. Azken finean eskolaren</p>

	hizkuntzen analisi eta hobekuntza programa bat baita.
--	---

5. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Zure ustez Elorri IPko hezkuntza-elkarteak eta bereziki irakasleriak zehazki ezagutzen dute 18/1986 EFLren eta bere 2010 eta 2015ko aldaketaren izaera?	Nik uste dut irakasleria lege aldaketaren jakinaren gainean dagoela, baina ez duela zehazki ezagutzen. Nik neu ezta ere.
Eta 13/1982ko Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko Lege Organikokoa?	EZ.
EFL ezarri zenetik 34 urte egingo diren honetan ze iritzi duzu izan duen eraginaz Nafarroa osoko hizkuntza eremu, eredu, atzerriko ikaskuntza programaz eta aurten, bai edo bai, Ikastetxe guztiei egiteko eskatu zaien "Hizkuntza proiektuaren" bilakaeraz?	Egia esan, uste dut hizkuntzen paradigma asko aldatzen ari dela gaur egun Nafarroan eta horren ondorioz, Hezkuntza gizarteko beharrei egokitu beharko dela. Hori dela eta, normaltzat jotzen ditut eredu linguistiko anitzeko eskolak egotea, euskaldunak ez diren zonaldeetan eskaintza egonez gero, D ereduko eskolak egotea eta nola ez, eskolen hizkuntzen egoera aztertu beharra. Azken finean, eskolako parte garrantzitsua familiak eta ikasleak dira eta jakin beharko dugu zer hizkuntza erabiltzen dituzten gehien bat. Bide batez, gure eskolako errealitate linguistikoa ezagutzeko eta suertatzen diren beharrei aurre egiteko.

Ikasketa burua	
Galderak	Erantzunak
Zure ustez Elorri IPko hezkuntza-elkarteak eta bereziki irakasleriak zehazki ezagutzen dute 18/1986 EFLren eta bere 2010 eta 2015ko aldaketaren izaera?	Bai, beti aldaketaren bat izanez gero jasotzen dugulako.
Eta 13/1982ko Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko Lege Organikokoa?	Ez
EFL ezarri zenetik 34 urte egingo diren honetan ze iritzi duzu izan duen eraginaz Nafarroa osoko hizkuntza eremu, eredu, atzerriko ikaskuntza programaz eta aurten, bai edo bai, Ikastetxe guztiei egiteko eskatu zaien "Hizkuntza proiektuaren" bilakaeraz?	Euskara, gaztelania bezala, ofiziala izan beharko litzateke Nafarroa osoan, eremurik gabe. Ingelesa ikastea beharrezkotzat ikusten dut, baina beste modu batez antolatu beharko litzateke. Kanpo frogetan eta Pisa informean ematen dituzten emaitzak kontutan hartuta, ingelesa maila antzekoa izaten da bai D ereduan baita PAI programan ere. Pisa txostenean aipatzen den bezala, lehen postuetan dauden nazioek ingelesa ematen dute baina beranduago irakasten hasten dira. Hemen pentsatzen da ordu askotan ingelesaz ematen baditugu berez emaitza onak lortuko ditugula eta horrela ez da suertatzen. Akatsa gizartean bertan dago: telesaila guztiak itzulita daude, zineman gauza berdina gertatzen da. Jatorrizko bertsioak ia-

	ia ez ditugu entzuten eta horrek eraginik badauka gura ingelesa mailan.
--	---

Ekainaren 25ko 389/2019 EBAZPENAK, Nafarroako Foru Komunitatean Haur Hezkuntzako bigarren zikloa, Lehen Hezkuntza, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza eta Batxilergoa ematen dituzten ikastetxe publikoen antolaketa eta funtzionamendua 2019-2020 ikasturtean arautzeko jarraibideak onesten ditu. Jarraibide horien 11. atalean, Ikastetxeko Hizkuntza Proiektuaren kudeaketari buruzko zehaztapenak azaltzen ditu. Hurrengo lau puntuak, atal horretan zehazten den informazioaren inguruko galderari buruzkoak izango dira.

IV. Eranskina: Galdetegiko laugarren galde-erantzunak

“Ikastetxeek, ez badute hizkuntza proiektua egin, 2019-2020 ikasturtean zehar ikastetxeko egoera linguistikoaren diagnostiko bat egin beharko dute ikastetxeko hizkuntza batzordearen bidez.”

1. mailako irakaslea	
Galderak	Erantzunak
Zentro honen kasuan, aurten hizkuntza proiektua egin da edo hizkuntza batzordeak ikastetxeko egoera linguistikoaren diagnostiko bat egin du?	Bidean dago

3. mailako irakaslea	
Galderak	Erantzunak
Zentro honen kasuan, aurten hizkuntza proiektua egin da edo hizkuntza batzordeak ikastetxeko egoera linguistikoaren diagnostiko bat egin du?	Horretan gaude. COVID-19 egoerarekin eten da.

5. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Zentro honen kasuan, aurten hizkuntza proiektua egin da edo hizkuntza batzordeak ikastetxeko egoera linguistikoaren diagnostiko bat egin du?	laz hasi zen IHP zer zen eta zer egin behar zen ezagutzen eta aurten Batzordea osatu da eta diagnosi fasea hasi dugu. Hau da, aztertu egin dira LH 4. mailako eta 6.mailako kanpo frogen emaitzak eta bestetik, familiei pasa zaie galdetegi bat jakiteko zein den haien errealitate linguistikoa. Datu horiek jaso ditugu eta emaitzak aztertzen geunden.

Ikasketa burua

Galderak	Erantzunak
Zentro honen kasuan, aurten hizkuntza proiektua egin da edo hizkuntza batzordeak ikastetxeko egoera linguistikoaren diagnostiko bat egin du?	Aurten horretan ari gara. Lehendabizi diagnostikoa egin eta gero helburu orokorrak finkatzeari ekin diogu.

V. Eranskina: Galdetegiko bosgarren galde-erantzunak

“Ikastetxeek Eleaniztasunaren eta Arte Ikasketen Zerbitzuaren laguntza izanen dute”.

1. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Kontaktuan egon zarete zerbitzu hauekin?	Ez diagnosiarekin bukatzen ari gara
Lagundu dizuete? Zertan?	

3. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
----------	------------

Kontaktuan egon zarete zerbitzu hauekin?	Ez
Lagundu dizuete? Zertan?	Ez dugu laguntzarik eskatu, ez dugu momentuz beharrik izan.

5. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Kontaktuan egon zarete zerbitzu hauekin?	Nik dakidanez, ez.
Lagundu dizuete? Zertan?	Nik dakidanez, ez.

Ikasketa burua

Galderak	Erantzunak
Kontaktuan egon zarete zerbitzu hauekin?	Ez
Lagundu dizuete? Zertan?	

VI. Eranskina: Galdetegiko seigarren galde-erantzunak

“Curriculumeko hizkuntzei dagokienez, ikastetxeek maila bakoitzean irakasgai bakoitza zer hizkuntzatan irakasten den zehaztu beharko dute Educa kudeaketa sisteman”

1. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Zer pentsatzen duzue PAI, PAF edo PAL hizkuntza proiektuei buruz?	Beste batzuk direla parez pare
Pentsatu duzue honelako proiekturen bat ikastetxe honetan txertatzea?	ez

3. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Zer pentsatzen duzue PAI, PAF edo PAL hizkuntza proiektuei buruz?	Ez dira eraginkorrak D eredurako. Guk bi hizkuntzako ereduan murgilduak gaude.
Pentsatu duzue honelako proiekturen bat ikastetxe honetan txertatzea?	Ez

5. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Zer pentsatzen duzue PAI, PAF edo PAL hizkuntza proiektuei buruz?	Eredu linguistiko hauek ongi ateratzeko oso antolatua eta koordinatua egon behar dela alde aurretik. Gabezi handiena irakaslegoan ikusten dut, gaur egun irakasle askok ez dute horretarako prestakuntzarik.
Pentsatu duzue honelako proiekturen bat ikastetxe honetan txertatzea?	Uste dut ez dutela pentsatu. Alde batetik, ez direlako horren parte eta bestetik, auzoan eredu guztiak eskaintzeko.

Ikasketa burua

Galderak	Erantzunak
Zer pentsatzen duzue PAI, PAF edo PAL hizkuntza proiektuei buruz?	PAI jarri zuten modu ero batean: bere helburu handiena D ereduko kontrako aukera izatea jarri zutela, hots. Boterean zeuden helbururik nagusiena zen D ereduari ahalik eta min gehien egitea, kontuan hartuta D ereduak hazkunde handia zeukala. Jakintsuek dioten bezala, behin bi hizkuntzatan sartuta izatea (euskaraz eta gaztelaniaz), askoz errazagoa dela ikasle eleaniztunak sortzea (eta hor izango litzateke ingelesa eta

	baita ere DBHn laugarren atzerriko hizkuntza bat, adibidez frantsesa)
Pentsatu duzue honelako proiekturen bat ikastetxe honetan txertatzea?	Ez du zentzurik. Elorri ikastetxeak euskararen eta euskal kulturaren transmisioa, garapena eta zabalkundea ziurtatu nahi ditu, bai eta, horretarako, hezkuntza-komunitatearen harremanetan euskara erabiltzea bermatu ere.

VII. Eranskina: Galdetegiko zazpigarren galde-erantzunak

Ikastetxeko Hizkuntza Proiektua egiteko gidan, ikasleen eskolako sarrera berantiarraren inguruko plangintza azaltzea eskatzen du.

1. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Hezkuntza sisteman berandu sartzen diren ikasleentzat planik baduzue?	ez
Azal dezakezu ikasle horien esku hartzerako prestatuta dituzuen neurriren bat?	

3. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Hezkuntza sisteman berandu sartzen diren ikasleentzat planik baduzue?	Bai, harrera plana.
Azal dezakezu ikasle horien esku hartzerako prestatuta dituzuen neurriren bat?	Laguntza orduak

5. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
----------	------------

Hezkuntza sisteman berandu sartzen diren ikasleentzat planik baduzue?	Nik dakidanez, ez.
Azal dezakezu ikasle horien esku hartzerako prestatuta dituzuen neurriren bat?	

Ikasketa burua	
Galderak	Erantzunak
Hezkuntza sisteman berandu sartzen diren ikasleentzat planik baduzue?	Bidean dago. Horri buruz hausnarketa egin dugu kasu bat izan dugulako eta honek ekarri dituen zailtasunez jabetu garelako.
Azal dezakezu ikasle horien esku hartzerako prestatuta dituzuen neurriren bat?	HHn errazagoa da. Zentzurik ez dauka LHn. Gure auzoan badaude hiru ereduak. Beraz, HHn aldaketak izatea "normaltzat" jo dezakegu baina LHn aldaketaren bat izatea askoz zailagoa da. Ez du logikarik ikasle batek beti gaztelaniaz ikasi izana ereduz aldatu nahi izatea. Guk beti gomendatzen dugu ereduz ez aldatzea, beti ikasleengan pentsatu behar delako.

VIII. Eranskina: Galdetegiko zortzigarren galde-erantzunak

Guraso etorkinak, seme-alabekin ama hizkuntza hitz egiteari uzten diote uste dutelako herrialdearen hizkuntza ofizialaren ikasketa oztopatzen duela. Hala ere, haurren ama-hizkuntzaren ikaskuntza bat-batean gelditzeak, garapen kognitiboan eragina izan dezake. Ama hizkuntzaren eskuratzea osotasunean garatu baino lehen gelditzen bada, bigarren hizkuntza ez du oinarri solido bat aurkitzen instalatzeko eta modu honetan hizkuntza horren ikaskuntza oztopatzen da. AbdelilahBauer (2007, 98.or.)

1. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Nola dakizue ikasleek eta haien gurasoek zein hizkuntzatan hitz egiten duten?	Inkesta pasatu dugulako eta emaitzak zuzendu ditugulako.
Hizkuntza Proiektua egiterakoan, kontuan hartzen duzue ikasle baten ama-hizkuntza Espainiako hizkuntza ofizial bat ez izatea?	bai

3. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Nola dakizue ikasleek eta haien gurasoek zein hizkuntzatan hitz egiten duten?	Behaketa bidez, ikasleei eta familiei galdetuz. Aurten horren inguruko galdetegi bat pasatu dugu familiek erantzun zezaten.
Hizkuntza Proiektua egiterakoan, kontuan hartzen duzue ikasle baten ama-hizkuntza Espainiako hizkuntza ofizial bat ez izatea?	Bai.

5. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Nola dakizue ikasleek eta haien gurasoek zein hizkuntzatan hitz egiten duten?	HH 3 urtetan hasten direnean, familiei galdetegi bat pasatzen zaie informazio hori jasotzeko.

Hizkuntza Proiektua egiterakoan, kontuan hartzen duzue ikasle baten ama-hizkuntza Espainiako hizkuntza ofizial bat ez izatea?	Bai. Gainera, zenbait kasu ditugu eskolan. Egia da IHP momentu honetan geldirik dagoela, baina galdetegiaren emaitzak begiratzen egon ginenean komentatu genuen.
---	--

Ikasketa burua

Galderak	Erantzunak
Nola dakizue ikasleek eta haien gurasoek zein hizkuntzatan hitz egiten duten?	Aurten gurasoei bidali diegu galdetegi bat zeinetan galdera hau egiten diegun. Horrela, gaztelaniaz gain beste hizkuntzak ere agertu zaizkigu, hala nola arabiarra.
Hizkuntza Proiektua egiterakoan, kontuan hartzen duzue ikasle baten ama-hizkuntza Espainiako hizkuntza ofizial bat ez izatea?	Oraingoz ez dugu bukatu egiten, hiru urtetako epea daukagulako. Ez dugu honi buruz ezer pentsatu, egia esan.

IX. Eranskina: Galdetegiko bederatzigarren galde-erantzunak

Hizkuntza bat ezin da bere kabuz bizirik mantendu ez badu erabilpen sozialik. Abdelilah-Bauer (2007, 42.or.). Ikasle gehienek euskara edo ikasten dituzten beste hizkuntzak, ingurune akademikoan soilik erabiltzen dituzte eta eskolatik kanpo bakarrik gazteleraz hitz egiten dute elkar.

1. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Hizkuntza Batzordeko kide bezala, zer uste duzu egin	Kontsentsu politika gizartean bestela ez dago modurik euskara zabaltzeko. Familiek eredia

daitekeela ikasleek eskolatik kanpo haien artean euskara edo ingelera erabiltzeko?	aukeratzen dute baina ez dute etxean bideratzen. Dena gure esku.. eta hori ezin da bestela Ebete taldeak diona..jai dugu.
--	---

3. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Hizkuntza Batzordeko kide bezala, zer uste duzu egin daitekeela ikasleek eskolatik kanpo haien artean euskara edo ingelera erabiltzeko?	Oso zaila da. Euskarak duen erronkarik handiena da. Euskara sustatzeko ekintzak, programak, proiektuak.

5. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Hizkuntza Batzordeko kide bezala, zer uste duzu egin daitekeela ikasleek eskolatik kanpo haien artean euskara edo ingelera erabiltzeko?	Oso galdera ona. Nire ustez oso zaila da aldatzea pertsona batekin hasierako momentutik interakziorako aukeratutako hizkuntza aldatzea. Sentitzen dut, baina ez zait ezer bururatzen. Nik badakit ingelesez hitz egiteko, behar dudala ingelesez bakarrik dakien pertsona batekin egon, baina hori eguneroko bizitzan topatzea zaila da.

Ikasketa burua

Galderak	Erantzunak
Hizkuntza Batzordeko kide bezala, zer uste duzu egin daitekeela ikasleek eskolatik kanpo haien artean euskara	Lehendabizi ulertarazi behar zaie euskara ez dela eskolako gauza, baizik eta hizkuntza bat eta horren ondorioz jendearekin elkar komunikatzekoa dela. Beste gauza, oso garrantzitsua dena, komunikabideek

edo ingelera erabiltzeko?	eta batez ere telebista eta teknologia berriak. Etb ikustea komenigarria da euskara normaltasunez entzuteko: albisteak, nerabearoei zuzendutako programak, umeei zuzendutakoak ... Irratia ere (Euskadi gaztea, Eitb irratia ...) oso erabilgarria suerta dakiguke: albisteak, euskal musika, kanpo musika entzutea eta esatariak euskaraz aritzen direla entzutea ere bai.
---------------------------	---

X. Eranskina: Galdetegiko hamargarren galde-erantzunak

Zalbidek eta Cenzek idatzitako artikulua arabera (2008, 14-16or.), 1970ko hamarkadan euskara hizkuntza nagusi bezala erabiltzen zuten ikastetxe oso gutxi zeuden Euskal Herrian. Ez zegoen euskara ikasteko materialik eta irakasleen %5ak soilik hizkuntza honetan irakasteko prestakuntza zuten. Gainera irakaskuntza euskaldunak ez zituen laguntzarik edo finantziatorik jasotzen. Gaur egun berriz, Euskal Herriko zonalde gehienetan euskara ikasteko aukera dago, arlo publikoko %80 irakasle baino gehiago euskaraz irakasteko prestakuntzak dituzte eta material ugari dago irakasteko. Hala ere gaur egun diglosia mantentzen da eta gaztelania euskararen gainetik jarraitzen du.

1. mailako irakaslea	
Galderak	Erantzunak
Zentro honetan proiektu euskaldun bat prestatzerako orduan, oztopoak edo trabak izan dituzue diglosiaren eraginez?	ez

3. mailako irakaslea	
Galderak	Erantzunak
Zentro honetan proiektu euskaldun bat prestatzerako orduan, oztopoak edo trabak izan dituzue diglosiaren eraginez?	Nik dakidala ez.

5. mailako irakaslea

Galderak	Erantzunak
Zentro honetan proiektu euskaldun bat prestatzerako orduan, oztopoak edo trabak izan dituzue diglosiaren eraginez?	Nik dakidanez, ez. Baina, lehen esan bezala, berria naiz eta ez dakit asko. Beteranoei galdetu beharko diezu.

Ikasketa burua

Galderak	Erantzunak
Zentro honetan proiektu euskaldun bat prestatzerako orduan, oztopoak edo trabak izan dituzue diglosiaren eraginez?	Ez. Elorri ikastetxeak euskararen normalizazio-prozesuaren eragile izan nahi du inguruko komunitatean, eta, horretarako, bestelako gizarte-eragile zein askotariko elkarteekin lankidetzan jarduteko borondatea erakutsi du beti.